

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A barlangi embertől a barlangi emberig

Időtlen idők őshomályába vész az ember jelenése a földön. Száz és százezer ének kel- elmúlta, míg a tompaagyú szőröstestű, kollára emlékeztető, ősemberből kialakult a eséses megjelenésű lelkes ember, a természet minden ellenséges erőt legyűrő, kifinomult szel- mi homo sapiens. Szinte el sem tudnánk kép- epli, mily alantas lények voltunk egykor, ha támogatnánk e messzi feltevéseket a tudó- ságban leírt tények, a kézfogható adatok. merjük már tökéletesen a neandervölgyi em- ber. Tudjuk, hogyan töltötte homályos éjszaká- egybeolvadó napjait, sőt sikerült már kiku- rni a gondolatait, belátni együgyű képzeleté- s ama felfedezések révén, amelyekkel szol- a történelmi kutatás. A barlangkori ember nem rejtély előttünk. Ismerjük otthonát, melyben nem sokkal több változatossággal ten- e együgyű életét, mint szomszédja valame- másikké férőhelyen: a barlangi medve.

Nagyrészt felkutatották már azokat az ő- s- angokat, ahol időtlen idők előtt távoli őseink k. S a talált otromba fegyverek, kőszerszá- c, evődények s egyéb eszközök segítségével száallmodhatjuk ezt a keserves hajdani létet. er művészi elképzeléseknek is találjuk nyomait önösen a dordognai barlangokban, amelyeknek in iromba rajzban ott diszeleg a mammoth, nocérosz, a szarvasbika és a rengetegek ál- ra leskelődő vadász képe. De nem is kell n messze mennünk, hogy találkozzunk a langkorral. Boksánbánya mellett is van egy n cukorsüveg alakú hegyesucs, amelynek égében a hajdani ember lakott. Még az a kö- yedés is megvan, amelyben a táplálékához késséges magvakat törték. Láthatja mindenki, a azt a pár lépést nem sajnálja, hogyan élt, gyan bujkált az ősember, mikor még az idők hében szenderegtek ezek a gyönyörűséges fom- mak, hogy kultúra és civilizáció.

De miért idézzük épp most, mikor már mind- oly régen mulandóságba tűnt, a barlangkori bert? Mert a barlangban-létnek, a barlangko- embernek újra eljött az ideje. Igen, újból fel- vessük a föld eldugott mélységeit, hogy vé- met találjunk a föld gyomrában. Csakhogy nek a barlangok, amelyeket emberi kéz csinált, g sokkal mélyebbek, mint az ősember menedé- k. Gyakran száz méterig kell aláereszkedni. És veszedelmek is egészen más természetű, mint nyelkek ellen őseink védekeztek. Hogy mik ezek veszedelmek, azt nem kell bővebben fejtegetni. nkos, elmondhatjuk, az idők kineveltek ben- línket, hézagatlan abban az irányban a tudá- nk, hogy micsoda veszedelmes meglepetéseket rtogat számunkra a legújabb sztratégia. De em is erről akarunk mi most beszélni, hanem ről, hogy egy angol író felfedezte az új bar- ang-romantikát. Ugy találja, hogy a föld mélyé- n folytatott életnek is megvan már a roman- kja. Valami különös ismennyiszertű izgalommal kja. Valami különös ismennyiszertű izgalommal kja. Valami különös ismennyiszertű izgalommal kja. Valami különös ismennyiszertű izgalommal kja.

Az író tehát felfedezte a barlang-romanti- át. Mi azonban semmiképpen sem tudunk ezért a romantikáért lelkesedni. Mert nem vagyunk diccsinyek, hanem felnőttek. Alik jobban tud- uk becsülni a szabad eget, a sugaras napot és a békét adó kultúrát és civilizációt, mint ezt az i barlangi dordognai játékot. Nekünk nem kell bar- angképzlet és a barlang falain tank- bombavetőrajz és egyéb, ami hasonló- képpen diszeleg, mint hajdani mélységekben a mammoth- és rinocérosz-ábrázolatok. Mi inkább

Meghíusult a Hitler elleni vakmerő merénylet

A vezér abban a pillanatban szállt vonatba, amikor a bomba robbant

Münchenből jelentik: (Dunaposta.) A Né- met Távirati Iroda jelenti:

Hitler vezér és kancellár ellen tegnap este Münchenben sikertelen merényletet kísérel- tek meg.

A kancellár a mozgalom régi harcosainak emlék- ünnepléjére szerdán érkezett Münchenbe és rö- vid látogatást tett a Bürgerbräu pincében. Hess Rudolf helyett Hitler mondott beszédet.

A beszéd után az eredetileg tervezett időnél hamarabb hagyta el Hitler és kísérete a pincét.

Néhány pillanattal a kancellár távozása után pokolgép robbant a pincében, amely

6 embert megölt, több mint hatvanat súlyo- san megsebesített.

A merénylet kétségkívül külföldi felbujtásra tör- tént és fantasztikus felháborodást váltott ki egész Németországban.

A müncheni Bürgerbräu pincében történt merénylet híre annyira későn vált ismeretessé, hogy sok berlini lap nem is közölhette a hírt. Először a 12 Uhr Blatt közölte a merényletet. A tudósításhoz fűzött kommentárban azt írja a lap, hogy

általános meggyőződés szerint Anglia áll a merénylet mögött.

Megindult a nyomozás a tettesek után

Münchenből jelentik: (Rador.) A Stefani ügynökség jelenti: A Bürgerbräu pincében történt robbanás híre igen gyorsan terjedt el a vá- rosban.

A Führer eltávózása után néhány perccel felrobbant a pokolgép, amely a régi nemze- ti szocialista gárda tagjai közül hatot meg- ölt, hatvanat pedig megsebesített.

A rendőrség nyomban elzárta az összes utcákat és megmotozott minden autót és minden gyalog- ost. Az áldozatok neveit még nem közölték a nyilvánossággal.

A Völkischer Beobachter a Hitler ellen elkö- vetett merénylettel kapcsolatban azt írja, hogy „Anglia dobta a bombát abban a reményben, hogy így megszabadul azoktól a nehézségektől, amelyek az elmúlt hetek vereségei következté- ben előállottak.”

A Münchener Neueste Nachrichten rámu- tat arra, hogy München lakosságának a merény- let után az volt a benyomása, hogy Anglia keze van a játékban. Allitól a vizsgálat első ered- ményei már beigazolták, hogy olyan szervezettel állanak szemben, amely az angol „Intelligence Service” szolgálatában áll. Szeptember 3-tól kezdve szerdán éjjel történt meg először, hogy

a merénylet után nyomban meggyújtották az összes uccai lámpákat, hogy megakadályozzák a merénylőket a felelősség elől való menekülé- sen.

ALHIRT KÖLTÖTTEK HESS HALALARÓL

Münchenből jelentik: (Radiopress.) A szer- da esti merénylet áldozatai között nincs egyet- len vezető politikai személyiség sem. A müncheni hatóságok egész éjszaka folytatták a nyom- zást, de annak eredményéről eddig csak kevés részlet szivárgott ki. Az eredeti tervek szerint a müncheni emlékünnepeken

Hess Rudolfnak, a kancellár helyett kellett volna beszédet mondani

és csak az utolsó pillanatban vált ismeretessé, hogy Hitler kancellár fog beszélni. Hitler elmon- dotta beszédét és pár perc múlva már el is tá- vozott az ünnepséghelyéről. Vele egyidejű- leg hagyták el a helyiséget Hitler környezetének tagjai is.

Berlini jelentések szerint Hitler birodalmi vezér csütörtökön délelőtt a német fővárosba érkezett. A külföldi sajtó szerint az áldozatok között szerepel Hess Rudolf, a vezér heiyettese.

Ez a hír azonban alaptalan és téves.

Romhalmazzá vált a merénylet színhelye

Münchenből jelentik: A Német Távirati Iro- da hivatalos közleményt adott ki a müncheni merénylet ügyében lefolytatott vizsgálatról. A megállapítás szerint a merénylet 21 óra 20 p.-kor

történt, tíz perccel azután, hogy a vezér és kísé- rete elhagyta a termet. Hitler birodalmi vezért a mozgalom majd valamennyi vezető tagja elki- sérte a pályaudvarra. A birodalmi vezért ugyan-

szeretjük Adubens, Benczur festményeit és Rodin szobrait, mint azokat az alakokat, amelyeket földfeletti harcaiból gyur a barlangi képzelet. Ránk nézve ez egy megdöbbentő tragikus tény, hogy műveltsége csucsán a húszadik század em-

bere ismét lezuhant a mélybe, lezúllott a bar- langi emberig. A barlangi emberig, aki gunyos vigyorral azzal fenyeget, hogy nemsokára ugy- áll ott, mint időtlen idők előtt rég, ősi vad mi- voltában. (Flaneur.)

NATHA HÜLES • GRIPPA
ANTINEURALGIC
IJAWOL
DOBOZ 3
TABLETTÁVAL

is sürgős államügyek készítették arra, hogy Berlinbe siessen. Csak a csodálatos körülmények játszottak közre, hogy ilyen módon elkerülte ezt a gonosz tervet, amely egyben a birodalom ellen is irányult.

A rendes szokás szerint, a birodalmi vezér mindig 8 órakor kezdi meg beszédét, amely rendszerint legalább másfél órást szokott lenni

és utána Hitler hosszabb ideig elbeszélget híveivel. A rövid müncheni tartózkodás miatt a kancellár

ezuttal csak egy órást beszédet mondott és utána nem időzött a teremben, hanem mindjárt a pályaudvarra hajtatott. A kancellárt elkísérték azok a nevesebb személyiségek, akik az ünnepségen jelen voltak és csak így magyarázható, hogy a vezetők közül senki sem sértült meg. Ha azonban rendes körülmények között mondja el Hitler beszédét és ha tovább is ott maradt volna a birodalmi

A vezér a vonaton értesült a merényletről

A Bürgerbräu-Keller környékét még az éjszaka folyamán titkosrendőrök szállták meg. A vizsgálat megállapította, hogy

a merénylők az emelvény felett helyezték el a pokolgépet, amely 21 óra 22 percre volt beállítva. A Führer tíz perccel előbb távozott el a környezetével együtt a helyiségből

és a merényletről csak egy órával később, amikor már utban volt Berlin felé, értesült. Trechtlinger állomáson ugyanis megállították a különvonatát és értesítették az eseményről. Münchenben a pokolgépes merénylet ügyében több őrizetbevételek történt és rendkívüli intézkedéseket hoztak az idegen, külföldi állampolgárok ellen.

AZ ESEMÉNY FOKOZTA A NÉMET NÉP ELSZÁNTSÁGÁT

A Deutscher Dienst a merényletről a következőket írja:

Pillanatokra elállt a lélegzetünk, amikor tegnap este értesültünk a Münchenben elkövetett merényletről. Utána azonban a gondviselés iránti kimondhatatlan hála érzése töltött el valamennyiünket. A Führer él. Mély megilletődéssel hajlunk meg a mozzalom új halottai előtt. Ők a szó legigazibb értelmében a Führerért haltak meg, mert neki volt szánva ez a gonosz terv, őt akarták megölni azok, akik azt hitték, hogy ezzel szíven találják Németországot.

Kik a gyilkosok? Nem ismeretesek még ma a részletek, hogyan készítették elő a gonosz tettet, hogyan volt egyáltalán lehetséges egy

A beszéd, amelyet Hitler a bomba közelében tartott meg

Hitler kancellár Münchenben, röviddel a merénylet előtt, abban a teremben, ahol a pokolgépes merénylet történt, beszédet mondott. A Vezér ezt az alkalmat használta fel arra, hogy válaszoljon Halifax angol külügyminiszternek, az alsóházban elhangzott támadó jellegű beszédére. Hitler ezuttal is keményen, férfiasan és nyíltan beszélt. Először összehasonlította a világháborús Németországot a mostani Németországgal és kinyilatkoztatta, hogy

a jelenlegi német állam legyőzhetetlenül erős,

majd Anglia ellen fordult, amely képmutatón azt hangoztatja, hogy nem a német nép ellen, hanem a nemzeti szocialista rendszer ellen harcol és hogy meg akarja menteni a németeket a

vezér a teremben, a merénylet hatása borzalmas lett volna.

A terem, ahol a merénylet tegnap este történt, az általános romhalmaz képét mutatja. Ez azzal magyarázható, hogy a mennyezet, amelynek közelében a pokolgépet elhelyezték, a robbanás következtében teljesen beomlott. Azt a helyet,

ahol a birodalmi vezér és kísérete tartózkodott, ötméteres törmelékhalom borítja el.

Az áldozatok száma hétre emelkedett és közöttük van egy asszony is. A merényletnek összesen 62 sebesültje van, akik közül a müncheni kórházban 25 súlyos sebesültet ápolnak. Ezek között is vannak asszonyok. Az isteni gondviselés rendelkezését látjuk abban, hogy Hitler birodalmi vezér abban a pillanatban szállt a vonatra, amikor a merénylet történt. A kancellár délelőtt érkezett meg Berlinbe, ahol Göring vezértábornagy és Lammert tábornok fogadták a pályaudvaron.

ilyen merénylet elkövetése. A lap ezután Angliát teszi felelőssé a felbujtásért, majd így folytatja:

Ha valaha esemény még fokozhatta a német kormányok elszántságát, a német népek a győzelemre irányuló megindadhatatlan akaratát, mindannyiunknak a Führerhez való hűségét, akkor ilyen esemény volt ez a Hitler elleni gyilkossági kísérlet. Megfogadjuk a halottak ravatalánál, hogy nem állunk meg a félúton. Ha eddig kiméletelet tanúsítottunk az állam ellenségeivel szemben, most már nyilvánvaló, hogy a mai naptól fogva úgy bánunk el velük, hogy ne fenyegethessék többé a nemzeti szocialisták életét és biztonságát. Amikor szemünket az ellenségre irányítjuk, hátunkban nem hagyhatunk ellenséget. Nem téveszthetjük többé szem elől az ellenséget. A tegnapi gonosz tervet bebizonyította, hogy egész Németországról van szó.

MINDEN NÉMET LAP AZ INTELLIGENCE SERVICET OKOLJA.

A csütörtöki reggeli lapok közül, a Deutsche Allgemeine Zeitung és a Lokalanzeiger közlik a merényletről szóló hírt. Mindkét lap megállapítja, hogy a német nép, amely még teljesen Hitler vezér és kancellár szerda esti beszédének hatása alatt áll, a legnagyobb megdöbbenéssel fogadta az aljas merényletről szóló híreket. Nem férhet kétség hozzá — írják a német lapok —, hogy a nyomok külföldi igazgatókhoz vezetnek és az angol Secret Service keze játszott közre. A „régigárda” hat tagja esett áldozatul a gyilkos merényletnek, de léleken ezek is tovább vonulnak a német nép százezreivel.

militárizmus terheitől. Ezután a kancellár így folytatta:

— Háromszáz éven át így gondolkozott Anglia: Hadakoztunk a világ ellen, meggazdagodtunk, országot ország után igaztunk le, most azt szeretnénk, hogy a világ nyugalomban legyen. Érthető az is, hogy a Népszövetség útján valóban a bekövetkezett állapotok stabilizálására törekedtek. Később minden másként lett. Most előáll egy angol miniszter és könnyes szemmel mondja:

milyen szívesen jutnánk megértésre Németországgal, ha bizalommal lehetnénk a német kormány szavai iránt.

De ugyanezt mondhatom én is, hogy milyen szívesen szeretnénk megértésben élni az angolokkal, ha bizalommal lehetnénk vezetőik iránt. El-

vették gyarmatainkat, megsemmisítették kedelmünket, elrabolták hajóhadunkat. A tek millióit szakították el tőlünk, olyan hasznokat és terheket róttak ránk, amelyeket év alatt sem törleszthettünk volna le. De most akarunk igazságtalanok lenni, nekünk mindezt a célkitűzésünk, hogy

Angliával és Franciaországgal megértés jussunk.

Mi mindentől lemondunk és mi mindent nem tünk. Egy dolog azonban magától értetődik: mert egyetlen német kormány sem mondott az életről és mi nemzeti szocialisták nem is gondolunk erre. A mai Németország minden biztosítani akarja életterét. Ezt a teret nem angolok művelték meg, hanem mi. Ha lord Halifax kijelenti, hogy sikraszáll a művészet kulturáért, mi azt mondhatjuk, hogy mi kultúránk már akkor volt, amikor nekik sejtelmük sem volt arról. Olyan véderőt tünk ki, amelynek nincsen párja az egész világban. E mögött áll a német nép, olyan egységesen, amilyenre Németország történelmében soha nem volt példa.

Hitler kancellár ezután foglalkozott a háborús felelősség kérdésével. Sajnálattal tudta ki amlatt, hogy Franciaország a brit háborús szolgálatába állott.

— Ha Anglia három éves háborúra nem engedte be, akkor én bejelenthetem, hogy szemből elsején utasítást adtam Göring vezér nagynak,

tegyen meg minden intézkedést egy öt évi háborúra.

Németország nem fog többé kapitulálni. Az áldozat muló természetű, amelyet nem német örömmel fog meg.

A Vezér beszédét a Bürgerbräukellerben jelenlévők állva hallgatták végig.

Felemelték a tettesek kézrekerítőinek jutalomdíját

Berlinből jelentik: (Rador.) A Német Irati Iroda a müncheni merénylet áldozatnévsorát az alábbiakban közli: Franz Lutz cheni lakos, a „November 9” érdemrend tulajdonosa, a rohamosztag tagja, Wilhelm F. München környéki kereskedő, a „November 9” érdemrend tulajdonosa, a motorizált tisztségviselő, a 86. ezred adjutánsa, aki ugyancsak volt a rohamosztag tagja. Egy eddig meg nem ismert asszony, akiben a sórőző Henle Maria pénztárosnőjét vélik felismerni, Weber rámondó, Leonhardt Reind szolgáló, Kasberger, a München-körzeti zenekar Eugen Schachta, a „Deutschland” autógyár legrégibb tagja, míg két halott kilitét nem állapították meg.

A tettesek kézrekerítői részére kitűzött százezer márkás jutalmat hatszázezerre emelték fel,

miután egy magánszemély százezer márkát ajánlott fel a hivatalos jutalom kivételével.

A MAGYAR KORMÁNY RÉSZVÉTE

Budapestről jelentik: (Radiopress.) István gróf magyar külügyminiszter a reggel órákban felkereste a budapesti német követséget és kifejtette előtte a magyar kormány egész magyar közvélemény megbotránkozása ellen a müncheni merénylet felett. Tolmácsolta a követ előtt a magyar kormányhoz Hitler dalmi vezér szerencsés megmenekülése felett örömet és egyben mély részvételt fejező merénylet halálös áldozatairól.

AZ OLASZ SAJTÓ FELHÁBORODÁS

Rómából jelentik: (Rador.) A déli olasz sajtó az olasz közvélemény felháborodásának kifejezését a müncheni merénylet felett.

NÉMETORSZÁG NEM TŰRI A BELSŐ ARCVRONAL MEGBONTÁSÁT.

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter a müncheni merényletről azt írja, hogy Németország nem tűri belső arcvonalának semmi módú megbontását és a legerélyesebb kézzel akadályozza meg a hasonló rendbontások újabb előfordulását. Akár a külföldre vezessenek a merénylet szálai, akár nem, Németország nem ismeri el a bűnt.

Meghalt Deschan Achill

Deschan Achill, Temesmegye egykori alispánja, Temesvárott a józsefvárosi Berthelot utcában levő lakásán közel két heti kínos agónia után csütörtökön délután öt óraker meg halt. Szombaton délután temetik a józsefvárosi temető Féger-kápolnájából.

Elköltöztött a hajdani bánsági élet utolsó végére. Már rég kihaltak körülötte összes korai, s most lezárta örökre szemét ő is; a 91 éves Deschan Achill, Temesvármegye egykori alispánja. Az újabb nemzedék nem ismerte, mert végmagánosságban élt már hosszú évtizedek óta. A kegyetlen számkivetésben élt e régen oly harcias és meg nem alkuvó férfiú, aki nem hiába vitte cimerében a sisakot és a sasszárnyat. Híres francia katona-családból származott Deschan Achill; nevük tulajdonképpen De Jean volt, egyik előző marsallrangot viselt XIV. Lajos hadseregében. De Temesvár történetében is fényesen ragyog a név. A család egy későbbi ivadéka De Jean Antal, mint a Montecuccoli vértesezred kapitánya Temesvár visszafoglalásánál vitelkedett. Deschan Achill katoná VI. Károly császártól a római szent István lovag címet kapta, majd magyar nemesi rangot nyert Mária Terézia császárnőtől. József fia bánsági kamaránál töltött be magas hivatalt, s unokája volt az elhunyt, aki az utóbbi harasztenedőben már a legnagyobb visszavonultságban élt e számára teljesen idegen lett világban.

Deschan Achill, mint főispáni titkár kezdte pályafutását, majd 1889-től 1897-ig Temes vármegye alispánja volt. Azonban bizonyos kérdésekben nem támaszkodtak közre és a kormány között és ott kellett hagynia hivatalát. Két pártra szavazott a közvélemény, nagy harcok zajlottak aközben az ódon vármegyházán, de felesleges most ennyire nagy pernek aktáit még egyszer kitérgetni. Deschan Achill eltűnt a közélet porondjáról, az utóbbi csak néha-néha lehetett látni, amint olykor sűrű sétára indult hűgával. De azért ennek az életének a remeteszerű magánossága is telvált színnel, megkapó érdekességgel. Jókai revalakjaira emlékeztetett ez a furcsa kis ember, ugyanakkor volt benne valami E. T. A. Hoffmann-szerű rejtelem is, amint ott gubbasztott a sötét-szűk homlokai telített kecses kis ódon lakásában. Ő maga is egész lényében úgy hatott, mint egy hajdani márkli. Azok a kevesek, akik közelebről ismerték, akik néha meglátogatták, mindig egy ritka élmény emlékével távoztak tőle.

IV. LAJOS MARSALLJANAK ÜKUNOKAJA

Valami olyan elbájosító nagyuriség és kedvesség benne, ami a mai időkben már teljesen ismeretlen. Ahogyan fogadott, a gesztusai, a patinás mozdulatok, a hangja, az életéhez kapcsolódott szépséges élmények megérintése, mindez így együtt olyan olyan légkörbe vitt vissza, mint amelyből a hálálélelők azok a gálans metszetek, amelyek ott mosolyogtak a falakon. Régi francia lovag volt Deschan Achill, gall lovag egész lelki voltában; nem hiába vezette naplóját franciául. Francia volt a szelleme is, amely késői agg kora megörizte üdőségét, fényét s a nemes mértékűséget. Elvezetett volt vele beszélgetni, élvezet volt hallani, gyönyörködni abban a klasszikus műveltségben, amelyet még márványosabbá tett a kor tapasztalat. Embernek is kitűnő volt néhai Deschan Achill. Vagy lehet-e szöveget elképzelni, hogy azt, hogy ez az agg ember szellemi gondozásánál vett egy falujabeli szegény, de tehetséges fiút.

Dézsánfalváról került be Orgonás András Temesvárra, s véletlenül ugyanabban a házban kapott szállást, amelyben Deschan Achill lakott. Mikor aztán az öreg megtudta, hogy a fiú az ő pátriájából való, beszélgetni kezdett vele, majd később nagyon megkedvelte s állandóan foglalkozott vele. Talán gattá francia és német nyelvre, történelemre, sok minden másra, sőt még ének-mesterhez is elvittette, mikor úgy tapasztalta, hogy igen jó hangja van. Orgonás András a réztöntést tanulta, de ezen a téren is megnyilvánultak művészi hajlamai, így csakhamar Gallas mesterhez került pártfogója színterére. Így az évek során meleg, meghitt viszony fejlődött ki a nemeslelkű aggastyán és ifjú vándor között. Orgonás András elsőrangú mestere lett a szakmájának, de nem feledkezett meg atyai barátjáról sohasem. Az utolsó években, amikor már a magas kor teljesen felőrölte szegény Deschant, a nap-nap után meglátogatta, neki áldozta az estét, mellette volt, gondozta olyan nagy odaadással és szeretettel, mintha édesfia lett volna. Az ő hűség szerete volt e bibliai kor alkonyán az utolsó meleg napsugár.

UTOLSÓ PERCEI

De jöttek aztán a végső idők, legkeservesebb megpróbáltatás, amikor a meggyötört test ott faldoklik az élet és a halál partjai között. Hosszu

és kínos volt ez az agónia. Ott fektült eszméletlenül heteken át betegyán a végtelenül magános aggastyán és lázálmainak fantomjaihoz esengett kegyelemért:

— Királyok, császárok, miért hagytok így szenvedni? Hisz én mindig oly odaadó hívetek voltam! Hát miért nem jöttök, hogy segítsetek? XIV. Lajos marsallja ükunokájának képzeletvilágában mindig nagy szerepet játszottak a koronás fők. VI. Károly, Mária Terézia és a többiek, akikért a De Jean-ok mindig vértüket adták, mint hősi katonák és nyertek tőlük megbecsülést, dicsőséget. Ahogyan eltűnt a magános agg mögött az idő, eltűntek rokonok, barátok, minden, ami kedves és bol-

dogságot adó, csak egy maradt meg az ő számára: a hajdani idők fényes emlékei.

Valami drámai, valami heorikus nagyszerű volt ennek a maga korából kiesett aggastyánnak az örök rendíthetetlen királypártisága. Ahogyan ott virrasztott a maroquin kötésű régi históriák és monografiák között, amelyek mind a királyi ország-lás művészetét és dicsőségét hirdették. Minden elhervadt, minden eltűnt az ő életéből, ami volt, csak a royalizmusa maradt meg, mint törhetetlen ideál. Ezért kiáltott utolsó szorongásaiban kétségbeesetten hozzájuk:

— Királyok, császárok segítsetek! De most már véget ért szegény Deschan Achill szenvedése. Odaát van már a tulsó parton. Megérkezett egy szebb és jobb hazába, ahol megtalálja majd nemcsak rég tünt kedveseit, hanem azokat a nagyokat is, akikhez lélekzete fogytáig zárandokolt szelleme. (Fleaneur.)

Chamberlain könnyebb szélhűdést szenvedett

Néhány napig lakásán marad

Londonból jelentik: (Rador.) Chamberlain nem vesz részt pénteken a Quildhallban tartandó banketten, mert

szélhűdés érte.

Az angol miniszterelnök egyelőre nem vesz részt az alsóház ülésén sem. A quildhalli bankettet az új londoni főpolgármester tiszteletére rendezik és azon Sir John Simon pénzügyminiszter

olvassa fel Chamberlain által elkészített beszédet.

Londonból jelentik: (Rador.) Chamberlain angol miniszterelnök megbetegedett és orvosai tanácsára több napig lakásán kell maradjon. Az angol miniszterelnök ennek ellenére folytatja napi tevékenységét és a kormány tagjait a lakásán fogadja.

Hárromezer aranydollárt loptak el egy lengyel menekült temesvári lakásáról

A tetteseket a temesvári rendőrség Csanád állomásán elfogta

Szenzációs lopás történt a gyárvárosi Coronini tér 1 számú házában. Ennek a háznak az első emeletén, Krausz Jenő kereskedő lakásának egyik berbeadott szobájában húzódik meg Letter Zsigmond lengyel vegyész-mérnök és családja, akik Varsóból menekülve érkeztek Temesvárra. A varsói mérnök és családja nem az egyedüli lengyel menekültek, akik városunkban tartózkodnak, mert összesen kilenc lengyel menekült él Temesvárott. Ezek egy társaságot képeznek, amelynek tagjait rokoni szálak, vagy baráti kapcsolatok fűzik egymáshoz.

Leginkább a vegyész-mérnök lakásán gyülekeztek, ahol este tea mellett emlékeztek a jobb időkre és a világeseményekről beszélgettek.

Egyik-másik emigráns már foglalkozást is talált napközben. Lektor Zsigmond is az egyik temesvári vegyészeti üzemben töltötte az időt, míg felesége, aki párisi születésű, a temesvári francia körbe járt és ott volt tegnapelőtt délután is. A vegyész-mérnök szobájában így senki sem tartózkodott délután Krausz kereskedő és felesége üzletükben foglalatostoktak, a cselédeány pedig délután többször is lement a pincébe fáért és a lakás egyedül maradt.

Ekkor történthetett a lopás, amelyet a lengyel mérnök felesége fedezett fel. Az asszony és családja este tíz óra felé tért haza és

néhány perc múlva észrevette, hogy a ruhaszekrényben őrzött mintegy háromezer aranydollár eltűnt.

Az arany, amelynek értéke körülbelül másfélmillió le, a Temesvárott élő lengyel menekültek közös vagyona volt. A lengyelek először egy szlovák származású takarítóasszonyt gyanúsítottak, aki érti a nyelvüket és aki így esetleg tudomást szerezhetett a dollárokról. A gyanu azonban alaptalan volt. Erdemes, hogy már szombaton délután megkísérelte valaki a lakásba való behatolást, mert a zárban egy betört kulcsot találtak.

Az aranydollárok eltűnéséről jelentést tettek a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. Ennek során az a gyanu merült fel, hogy az aranypenzt a lengyel menekültek csoportjához tartozó egyik férfi lopta el és a feltevést megerősítette az a körülmény, hogy ez a menekült eltűnt Temesvárról. A rendőrség ezen a nyomon haladva néhány

órával későbben eredménnyel fejezte be a nyomozást, mert

Csanád község állomásán még tegnap délelőtt elfogták Polefko Sándort és Koroza Bogdánt, akiknél a lopott aranyakat megtalálták. Mindkettőt Temesvárra szállították és megkezdték kihallgatásukat, amelynek befejezése után átadják őket az ügyésznek.

CORSO mozgó

Szovjetorosz filmszláger!

Az ifjuság diadala

Az orosz szovjet tizenegy államának ötven ezer lakosa bemutatja az öt éves terveknek az ifjusági testnevelés terén elért eredményeit. Felvonul az orosz ifjuság színe-java Sztalin és Molotov vezetése alatt nagyszerű táncmutatványokkal, és sportteljesítményekkel. Grandiózusabb, mint az olimpiászról készült film.

A legaktuálisabb METRO-GOLDWYN-Journal.

Előadások: 5, 7 és 9.15 órakor.

Jegyelővétel! Telefon: 38—95.

Délután 3 órakor:

A vasöklü

17 leies helyárrakkal!

Szabadjegyek nem érvényesek!

Belga koronatanács

Brüsszelből jelentik: (Dunaposta.) Lipót király tegnap délután a királyi palotában tanácskozárra hívta össze a kormány tagjait. A megbeszélés hosszú ideig tartott, de hivatalos jelentést nem adtak ki róla. Beavatott körökben a légkört nyomottnak tartják.

Falvakba, városokba

Colectura OFICIALA

SI A OFICILOR RURALE P.T.T.

Szerencsét hoz

Kérien sorsjegyeket a levélhordóktól és a főúrusító egyéb eladási szerveitől a november 15. és 18. — iki házásokra.

Helyi cím: I. KER., BUL. REG. FERDINAND I. Löffler palota.

Az ejtőernyőugrás világrekorderei

Fillanatsfelvételek a repülés primadonnáinak hőstetteiről. — Hogyan játszanak vakmerő emberek a halállal

Egy amerikai tréfa szerint az öngyilkosjelölt legrík a felhőkarcoló tizedik emeletéről. Mikor az ötödik emeletnél tart, ezt mondja magában: „Eddig még nem történt semmi bajom!” A repülés szédületes fejlődése miatt ez a vicc már elavult. Rövidesen senki sem fogja megérteni, mi lehet a vicc abban, hogy valaki zuhan a levegőben és közben még ráér gondolkozni is. Ezt ugyanis a repülés primadonnái, az ejtőernyőugrók akármikor megteszik. Sőt nemcsak gondolkoznak, de a földtől való távolságot is felbecsülik és stopperórájukat is nézik. A földre érve pedig rossznéven veszik a közönséges halandóktól, ha öngyilkosjelöltnek nevezik őket.

A nagyközönség ugyanis még azt is nyaktörő vállalkozásnak tartja, ha valaki kinyitott ejtőernyővel ereszkedik le. Pedig ez ma már a pilóták számára a legtermészetesebb dolog a világon.

Náluk a férfias merészség a késleltetett ejtőernyőugrásnál kezdődik. Ez abban áll, hogy az ugró a repülőgépből való kilépés után szándékosan nem nyitja ki az ernyőt, csak akkor, ha már néhány száz méterre van a földtől. Utja legnagyobb részét tehát szabad zuhanással teszi meg.

Erre a lélegzetelállító bravurra katonai szempontok szoktatták rá a pilótákat. Az ejtőernyőugrásnál ugyanis fontos, hogy csoportos ugrás esetén az egyes ejtőernyős katonák ne szóródjanak szét nagy területen. Szeles időben az ugrók a szél ereje miatt messze elsodrónak a leszállásra kiszemelt terület felől. Ha késleltetett ugrást hajtanak végre, akkor a szél ereje csak az utolsó párszáz méteren érvényesül, mikor a zoegró már kinyitotta az ernyőt.

Száz méter --- két másodperc alatt

Az ejtőernyőugrás terén ma az oroszok vezetnek. Oroszországban több mint egymillióra tehető az ejtőernyő ugrók száma. Az orosz repülésügyi vezetők kísérletet végeztek arra nézve, hogy milyen gyorsasággal zuhan az emberi test a levegőben. Megállapították, hogy a zuhanó emberi test 500 méter zuhanás után éri el a maximális sebességet. Természetesen kiszámították azt is, hogy ötszáz méterig százméterenként mennyi ideig tart a zuhanás. Eszerint az első száz méter megtétele 4,6, a második száz méteré 2,5, a harmadiké 2,2, a negyediké 2,0, végül az ötödiké 1,9 másodpercig tart. Azt is kiderítették, hogy mindez csak 1500 méter magasságig érvényes. Elzerőtszáz méternél magasabban ritkább a levegő, kisebb az ellenállás, tehát az ugró gyorsabban esik a föld felé.

A késleltetett ejtőernyőugrás világrekordját 1934-ben állította fel Jevdokimov szovjet repülő. 8200 méter magasságból ugrott le és 7900 méter zuhanás után, tehát háromszáz méterrel a föld felett nyitotta ki ernyőjét. Zuhanása 142 másodpercig tartott. Vegyük elő a zseboránkat s nézzük a másodpercmutatóját, amíg két teljes körforgást és még azonfelül huszonkét másodpercet tesz meg a számlapon. S most képzeljük el, hogy valaki ennyi ideig zuhan az űrben, még pedig a késleltetett ugrás illemszabályai szerint — fejjel lefelé. S közben nem arra gondol, hogy jó lenne már a földön lenni, hanem a stopperóráján méri a megtett utat.

Az ilyen ugrásra persze nem lehet akárkit kiképezni. Ebben a mesterségben csak tökéletes lehet valaki.

MI ILLIK ÉS MI NEM — UGRÁS KÖZBEN.

Zuhanás közben az ugrónak arra kell figyelnie, hogy állandóan lássa a földet és így tudja becsléni a magasságot. A helyes testtartás: nyújtott test, 60—70 fokos szögben fejjel lefelé, arccal a föld felé fordulva.

Fejjel lefelé fordulni nem nehéz, mert az ember sulypontja derékon felül van s az ernyő súlya is hozzájárul ehhez a megosztáshoz. Ezt a testhelyzetet azonban nehéz állandóan megtartani. Az ugró kezének és lábainak mozgásával igyekszik testhelyzetét megtartani. A legveszedelmesebb eset az, ha zuhanás közben a forgó mozgásba kerül. A forgás az agyban vérbőséget

okoz, aminek következtében az ugró elvesztheti eszméletét, még mielőtt kinyitotta volna az ernyőt. A forgómozgást a test sulypontjának megváltoztatásával lehet megszüntetni. Ez úgy történik, hogy lábait szorosan felhuzza, karjait pedig vállmagasságban kilöki. Ha a forgó mozgást nem tudná megszüntetni, azonnal ki kell nyitni az ernyőt.

Elképzelni is alig lehet, milyen merészség kell ahhoz, hogy valaki ilyen helyzetben ne nyis-

sa ki lélekszakadva az ernyőt, hanem azt maga magában: na, most már rendben van a do, még ráérek ezer métert esni, gyereink továb

EGY BRAVURO UGRÁS.

Egy kiváló pilóta, Szokolay Tamás résztesen elmondja egy 1500 méter magasságról végrehajtott ugrás történetét:

— Jóformán ki se kellett lépnem — mondja Szokolay Tamás —, felsőtestemet elkaptam a szél és leszakított a gépről. Testemet merev kinyújtottam, karjaimat testemhez szorítottam, nehogy „dugóhúzóba” essem. (Dugóhúzó az a forgó mozgás kell érteni.) A kiugrás jó sikerült, lassan fordultam fejjel a föld felé, baimmal irányítottam magam, hogy a testhelyzetet megtartsam és közben stopperórára pillantottam: az első 500 métert megtettem.

— Most jobbkaromat a légnyomás elránta testemtől, gyorsan visszahúztam, de máris a kis mozdulat is elegendő volt ahhoz, hogy légnyomás hátamra fordítson. Vállaim és pöim erőlyes rántásával igyekeztem visszadulni és sikerült is, de a csavarás lendülete vább forgatott és ismét a hátamra kerültem hány pillanatra.

— A föld elünt, majd ismét megjelent, de lassu, orsószéri forgómozgásban volt. két stopperórára pillantottam: kilencszáz méter, a föld ijesztően közeledik.

— Ekkor megragadtam a kioldó fogantyút, vártam még két másodpercig, aztán rántottam. Hallottam, amint a selyem zizeg kiszalad a tokból, majd egy erős rántás: az ernyő kinyílt. Leállítottam a stopperot és megtem: 1100 métert estem, tehát száz méterrel számítottam magam.

A nyitott ernyővel megtett utolsó négy méteres leszállást így mondja el a vakmerő lóta:

— A föld gyorsan közeledett, leszállás kellett elkészülnöm. A szél közben erősödött már tuljutottam a repülőter szélén is, félel gyorsasággal közeledtem egy házcsoport felé.

— Mind a két kezemmel megragadtam az egyik hevederre összefutó zsinórokat és letam lefelé. Az ernyő fele becsukódik, most is kal gyorsabban csuszom le, talán még sik talajt érnem a házak előtt. A földtől huszterre ismét egészen kinyitottam az ernyőt, h sebességem csökkenjen. Egy szállókes az ut pillanatban alaposan meghintáztat, de már is vagyok, közvetlen a házak előtt, egy fa szélén. A házakból emberek futnak elő, százzal bámulnak rám, nem tudják megérteni, honnan estem ilyen hirtelen közéjük.

A késleltetett ejtőernyőugrás a repülés képzés koronája. A technika fejlődése az emberi szervezetet is nem sejtett erőfeszítések elé lítja. Megfelelő testi-lelki rátermettség mellett azonban az ember a technika legmerészszerű szárnyalásával is lépést tud tartani.

A temesvári vasútigazgatóság egyelőre eddigi helyén marad

Ertizedek óta vajudik a temesvári kerületi vasútigazgatóság elhelyezésének kérdése. A város a Regele Ferdinand-körúton még a háború előtt telket adott a vasútnak az igazgatósági palota felépítésére, azonban az építkezésre mindeddig nem került a sor. Egy év előtt felmerült az a terv, hogy a vasútigazgatóságot a volt Terminus-szállóban helyezik el. A Terminust ez év tavaszán kiürítették, de akkor kiderült, hogy az épület még átalakítások után sem alkalmas a vasútigazgatóság számára. Akkor új terv merült fel és pedig az, hogy a vasutat a belvárosi telket értékesíti — ami ellen különben

az adományozó város tiltakozik — és a jöszelrosi pályaudvarral szemben levő üres vasúti telepít fel az igazgatóság hajlékát. Egyelőre azonban ez a terv sem valósul meg. A vezérigazgatóság határozta, hogy a temesvári kerületi vasútigazgatóság néhány évig még a mostani helyén marad az erzsébetvárosi Asanesti-téren levő egy Ftatska-házban. Ezzel egyidejűleg megkezdték az épületnek alapos belső és külső tatarozását. A külső front kijavításával és átfestésével elkészültek.

A magyar képviselőház új elnöke

Hatalmas többséget kapott Tasnády Nagy András

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtökön délelőtt 10 órakor Szinnyey Merse Jenő alelnök elnöklétével ülést tartott. Az ülés megnyitása után az elnök bejelentette, hogy vitéz Bobory György alelnök levelet intézett hozzá, amelyben közli, hogy alelnöki méltóságáról lemond. Ezután felolvasták a levelet, majd az elnök indítványára a lemondást tudomásul vették. Ezután következett a képviselőház új elnökének megválasztása. A nyilasfront tagjainak

kivételével az ülésen majdnem valamennyi képviselő megjelent. A ház tagjai egymásután jurrultak az urnák elé és összesen 166 szavazatot adtak le. Ebből Tasnády Nagy András volt igazságügyi miniszter 159 szavazatot kapott, míg a szavazat megosztott és egy szavazatot törvénylen volt. Szinnyey Merse Jenő alelnök ennek következtében Tasnády Nagy András megválasztását határozatilag kimondotta. A Ház tagjai tapsal fogadták a választás eredményét.

Harc a román nehézipar birtokáért

Közgazdasági regény, amelynek Auschnitt és Malaxa a hőse

CEPI kihelyezésének biztosítása vitte a Resica volt vezérigazgatóját a vádlottak padjára

Max Auschnitt ötvenéves nagyiparos, heurésztiben, Alea Alexandru I. szám. Ezzel kezdődik az ilfovi törvényszék bírójának letartóztató végzése, amelyet ügyesség, a törvényszék helyben a pénteki napon kerül a táblai vádta. A végzés bevezető része tehát arról beszél, hogy Max Auschnitt élte dereka, tehát még az eddigienél is nagyobb karhatatott volna meg, ha nem jön közbe ez és sok minden, ami megelőzte. Már ezután, amikor híre jött annak, hogy lett a Resica és egyben a román nehézipar vezető hatalma megvált igazgatói állásából, örvényment érezte, hogy valami nincsen Auschnitt karrierje körül. Már akkor érték ennek a karriernek fényesebb pont-

Auschnitt apja, Osias Auschnitt Bukovinából Galatiba, ahol vaskereskedést nyitott. Elgar Auschnitt (a legutóbbi időkig a felesége) és Max Auschnitt eleinte szorgalmasan ügyködtek az atyai üzletben, később kitalálják annak kereteit. Apjuk egy

kis bankházat alapít számukra és a két fivér a kereskedelmi szakmán kívül most már jártas-ságot nyer a bankműveletek terén is. Max Auschnitt mégis elválaszthatatlanul kapcsolta életét ahhoz, amivel apja a háboru előtt elég jelentékeny vagyonot szerzett: a vashoz. A régi királyság — a világháboru előtt nem termelt vasat — tehát behozatalra szorult. Auschnitt mint egészen fiatal ember felfedezte, hogy

a behozatal monopolizálásával, a szeggyárak kartellbe tömörítésével uralni lehet a piacot.

Megvásárolja a Chrisoveleni bankházzal együtt a Coltofeanu szeggyárat, amelynek a hangzatos Titan nevet adta. A bucurestii szakmai körök mosolyogtak azon, hogy jelentéktelen, földszintes kis üzem új neve az egyik tulajdonosnak, Auschnittnak nagyravágyását tükrözi vissza.

Ki gondolt még arra akkor, hogy a Titanból valóban a román nehézipar titánja lesz és a szerény keretek között megindult cég az akkor már hatalmas vállalatokat, mint a kaláni vasbányát és Nadrag-i üzemet is magába fogja olvasztani?!

A nagy üzlet: Resica

Indez azonban csak a kezdet. Auschnitt impérium változás után nyer tevékeny és akaraterejének megfelelő teret. Szeresicán akad meg. Itt kezdte és úgy látja végzi. A Resica működésében az új hánegvonása után fennakadás állott be. A akkor kifejtett üzem, amelynek tulnyomó tytőbbségét a Steg (osztrák államvaspárta, nem rendelkezett kellő tőkével ahgy az árak emelkedésének megfelelően bővítsse. Maga a Steg sem tudta mit kezd-al a nagy üzemmel, amely eddig beillesz-az osztrák vasutvállalat stájerországi njébe. Auschnitt volt az, aki felvetette a nacionalizálásának tervét, de természé-

ában volt azzal, hogy a szükséges tőkét a román piacon nem hajthatók fel.

Egy külföldi holdingtársaság a vádirat tükrében

azonban még nem adta be a teljes román ipar a derekát Auschnittnak. Erdélyben az és az Unió, a Regátban a Malaxa művek b kisebb vasgyári üzem önálló árpolitikát ott, már pedig a nehézipar kodexe zselek az összpontosított nagyipar tud való-atalmas nyereségeket learatni. Kényszeri-élettel tehát a romániai vasipar a fuzióra. legalább is együtműködésre. Ezért Auschnitt egy holding társaságba olvasztotta be Resicát, amelyben még résztvettek a Wickers-művek és a Steg. Ez a holding társaság Monaco-zéket és rövid neve CEPI, vagyis Compagnie Européenne des Participations Industrielles. azóta a romániai nehéziparban és főleg a vasiparban történt, azt a CEPI diktálta. Beszéljen a vádirat a CEPI és a Resica kapcsolatáról:

A vád szerint Auschnitt mint a Resica-mű-üzemvezető igazgatója, a vállalat megkáro-lisa érdekében, az igazgatótanács tudta nél-az egykori főresztvényes Osztrák-Magyar vasvasutársaságnak (Steg) eladott 13 millió 000 francia aranyfrank értéket képviselő részét fél százalékos járadékpapírt. Auschnitt ar-és fél százalékos járadékpapírt. Auschnitt ar-és fél százalékos járadékpapírt. Auschnitt ar-

adósságát. A vád szerint Auschnitt mint a Resica-mű-üzemvezető igazgatója, a vállalat megkáro-lisa érdekében, az igazgatótanács tudta nél-az egykori főresztvényes Osztrák-Magyar vasvasutársaságnak (Steg) eladott 13 millió 000 francia aranyfrank értéket képviselő részét fél százalékos járadékpapírt. Auschnitt ar-és fél százalékos járadékpapírt. Auschnitt ar-

Az osztrák vasutak pakettjét jórészt a londoni Wickers-művek vették át, míg a román érdekeltség voltaképpen részvénykisebbségben volt és ezeket képviselte Constantin Busila mérnök, aki mint ismeretes

hátrálni volt kénytelen az Auschnittal folyt harcban.

Auschnitt ugyanis nem volt egyéb, mint a Wickers-művek szolgálatkészsége. A nagy angol fegyvergyár segítségével tudta a budapesti Kalán-művek és a bécsi Nadrag Eisen-industrie A. C. részvényeit megszerezni és saját szeggyárat ezekkel fuzionáltatva alakult meg a Titan-Nadrag-Kalan, amely független maradt a Resicától. Ma már 500 millió alaptőkével dolgozik ez a vállalat, amely sorra olvasztotta be a romániai lemez és sodronyipari vállalatokat, a brassói Farolat, a galatii Ciclopot, Ferrumot és az Aur részvénytársaságot.

Auschnitt mint a Resica-művek ügyvezető igazgatója az érdekeltségbe tartozó Titan-Nadrag-Kalan cégnek

hadfelszerelési célokat szolgáló ócskavas beszerzésére kiuntal devizákat szintén át-utalt a CEPI-hez Monaco.

Ezt a devizamennyiséget a vádlott különböző család eszközeinek felhasználásával, eltulajdonította, nehéz helyzetbe hozva ezzel az ország fegyverkezését, mert a beszerzett vasmennyiségnek

csak elenyésző részét bocsátotta a Resica-művek rendelkezésére.

Megállapítást nyert az is, hogy Max Auschnitt a Titan-Nadrag-Kalan üzemek aláírását önhatalmulag odahamisította a Resica-műveknek a nemzetgazdasági minisztériumhoz intézett kérvényére, amelyben azért folyamodtak, hogy a román állam kössön megegyezést a francia állammal 25 ezer tonna ócskavasnak francia részről való, kiviteli illetékek mentesítése mellett, szállításra.

Auschnitt ellen devizakihágás és a közjavak védelmére vonatkozó törvénnyel szembeni visszaélések miatt is eljárás helyezték folyamatba, amennyire nagy károkat okozott a nemzetgazdaságnak, a külkereskedelemnek, sőt magának az ország fegyverkezésének is. Mindezek

tekintetbe véve azt is, hogy nagyszegyi betétei vannak külföldi bankintézetekben — tették indokoltá letartóztatását.

EGY HATALMAS ELLENFEL UTJÁBAN ALL...

Eszerint Auschnitt büne az, hogy a Resica és ezzel a román nehézipar, sőt a hadfelszerelés érdekei fölé helyezte a Wickers-művek mindenhatósága alatt működő holding-társaság célkitűzéseit. Nagyjában már egy éve tudták ezt Bucuresztiben. Igazak-e a részletek, bizonyítható-e a vád és általában büncselekmény-e az, amivel vádolják, ez már bünygyi eljárás kérdése. Kétségen kívül, hogy Auschnitt zavartalanul folytathatta volna a világtrósztpolitikáját,

ha nem került volna útjába egy másik nagy-ratőrö egyéniség: Malaxa Nicolae mérnök. Malaxa csaknem ugy és ott kezdte, ahol Auschnitt. Kis vasfeldolgozó műhelyét szívós akarattal nagyobbította és már 10-12 évvel ezelőtt mozdonygyárra fejlesztette. Érdekes, hogy míg Auschnitt a Chrisoveleni-bank, addig Malaxa a Banca Marmorosch segítségével tudta üzemet fejleszteni. Malaxa nem állott meg ott, hogy a CFR mozdonyüzemének jórészt fedezte, hanem főleg amikor éppen ebben a cikkben versenytársba ütközött és a Resica is berendezkedett mozdonygyárra, **felvette a neki odadobott kesztyűt és ettől kezdve kíméletlen bírálója lett Auschnitt ténykedésének.**

Kezdetben Auschnitt fölénnyben volt. Óriási vagyona, kiváló összeköttetései, külföldi kapcsolatai megengedték neki, hogy fölénnyesen kezelje ellenfelét, de amikor a Resica román tőkés-csoportja gátat vetett a nemzetközi kapcsolatok kiszélesítésének, ebben már megérezte Malaxa vaskezét, amely csakhamar lehetetlenné tette célkitűzéseit. A belföldi tőkecsoport és a Wickers-művek között létező megállapodás folytán

képtelen volt az igazgatóságban keresztülvinni szándékait, annál kevésbé, mert közben Malaxa a szabad-forgalomban levő részvények jórészt megszerzte. Augusztusban döntő fordulat állott be: Auschnitt feladta a harcot és

miután a Wickers-művek igazgatóságában megfelelő elhelyezkedést nyert, Angliába készült kivándorolni.

A Resicánál levő érdekeltségét felszámolta és megvált az administrator delegue-i állásától: átengedte a teret Malaxának.

De úgy látszik ezzel a harc nem ért véget. A cél most már nem a Resica megszerzése, hanem a megszerzett Resica ügyvitelének felhasználása arra, hogy Auschnitt személyileg, erkölcsileg alul maradjon a harcban.

Kedden az ügyesség megszállatta az Auschnitt villát és mindent lepecsételt. Ezzel az aktuális fordulatot nyert Nagyrománia egyik legtündöklétebb karrierje. Auschnitt jó megjelenésű ember, kedvelteje volt az előkelő román társaságoknak. Három évvel ezelőtt másodsorú nőszült és Pordea Liviat, kolozsvári leányt vette feleségül, akivel hónapokig volt amerikai nász-uton. Ezt megelőzően Auschnitt a temesvári dóm-templomban a katolikus hitre tért át.

MEGTÁMADTÁK AUSCHNITT ALLAMPOLGÁRSÁGÁT.

Az ellene megindult személyes hajsza egyik fejezetét képezi, hogy most támadták meg állampolgárságát. A „Seara” című lap jelenti, hogy Popescu Gheorghe craioviai lakos az illetékes hatóságokhoz beadványt intézett, amelyben Max Auschnitt állampolgársági helyzetét kifogásolja s rámutat arra, hogy a letartóztatott nagyiparos, aki volt osztrák—magyar alattvaló gyermek, a világháboru alatt, illetőleg annak befejeztével még nem tartózkodott Romániában. A covorulvi törvényszék november 28-ra tüzte ki az ügy tárgyalását.

Légvédelmi előadások naptára

November 10: péntek délelőtt 10—12-ig román előadás a Capitolban erzsébetvárosi férfiak részére.

November 10: péntek délelőtt 11—1-ig magyar előadás az Apollóban gyárvárosi férfiak és nők részére A-tól M-ig.

November 11: szombat délelőtt 11—1-ig német előadás a Capitolban erzsébetvárosi férfiak és nők részére.

November 11: szombat délelőtt 11—1-ig magyar előadás az Apollóban gyárvárosi férfiak és nők részére N-től Z-ig.

A mai idők legaktuálisabb filmje.

Főszerepben ERICH v. STROHEIM. — Pénteken és szombaton délelőtt 10 és délután fél 3 óraker, vasárnap délelőtt 11 óraker utoljára:

SIEGFRIED-VONAL

SCALA Pénteken nagy premier!

Mozgósitási parancs

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hívtársaknak, közhivatalosoknak és közszolgálatosoknak, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre dr.

A VIZ

A nagy Uristen, mielőtt a teremtséssel kész lett, elővett két rész oxigént, hidrogénből egy részt vett, lombikba tette, mint vegyszert, csinált vizet belőle, de szeszt már nem kevert belé, nehogy berugjunk tőle.

A víz — úgy mondják — cseppfolyós, azonban csak, ha nyár van, jég lesz belőle télen át s keményedik szilárdan, a víz olyan, akár a szag, avagy akár a kámför, idők múltán elpárolog, jól tudja minden jámbor.

Víz nélkül csak üres gödör volna a tó, a tenger, sülyedni nem tudna hová hajóival az ember, ha víz nem volna: szárazon folyóknak medre állna, nem úszna abban fürge hal, hanem nyole lábon járna.

A víz az rendszerint szelid, akár asszony, ha alszik, fazékban sietve forr s akkor bizony haragszik, mérges, dühös, berzenkedik, mert tűz vagydon alatta, a hőséget nem kedveli, duruzsol, hűg miatt.

Mosakodásra kell a víz és néhanap fürdésre, a kőművesnek olykoron kell malterkeverésre, kell az esernyőgyárosnak, hogy — ha hull — gazdaguljon, s az öngyilkosnak is kell ama legyen mibe befuljon.

Vannak — hallottam — emberek, alig tudom elhinni, akik napjába többször is a vízből szottak inni, akárcsak más a bort s a sört. Használják úgy itálnak, csudálatos is szörnyűmód, hogy hát belé nem halnak.

Ha Isten tréfálna velünk és a vizet elvonná, nem hiszem: a világ ezért változna siralomná, esőben nem áznánk tovább s nem von az ucca sáros, ki megsiratná a vizet: az blzatosan kocsimáros.

Kóró Pál.

Németországban csak arany ellenében adható el — arany. Berlinből jelentik: A német nemesfémhivatal elrendelte, hogy a birodalom területén az étszeresek csak arany adhatnak el aranyékszereket, ha a vevő tört aranyban ugyanannyi súlyú aranyat szolgáltat be. A jeggyűrűket ezantül nemes acélból kell készíteni.

1444 november 10-én volt a várnai csata. Várna mellett I. Ulászló magyar király, akinek fővezére Hunyadi János volt, állott szemben Murád török szultánnal. A csata a marok részéről nagy veszteséggel végződött és maga I. Ulászló király is ott veszett. Hunyadinak megmaradt maroknyi hadával csak nehezen sikerült megmenekülnie. A várnai csata következtében a törökök európai uralma megszilárdult. I. Ulászló király sírját díszes mauzóleum fedi.

1483 november 10-én született Luther Márton, aki 1517-ben megindította a vallásreformációt.

1759 november 10-én született Schiller Frigyes világhírű német költő. Schiller balladái örökéletűek maradnak. Irt ezenkívül sok lírai költeményt és szindarabot is. Ezek közül több ma is műsoron van. Foglalkozott történettudománnyal és több történelmi művet is alkotott.

— Sulyos vasúti szerencsétlenség. Brüsszelből jelentik: Szerdán sulyos vasúti szerencsétlenség történt az ensivali állomáson. Az Angleur felől érkező személyvonat összelitkozott egy mozdonyal. Huszonhét utas megsebesült, köztük többen igen sulyosan.

Elejtett szemeit

harisnyjain olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frída

Dauerbach-palota.

— Agyonlőtte magát a kávéházban. Isiből jelentik: A Corso kávéházban a legforgalmasabb időpontban Lescov Alexandru volt kórház gondnok revolverrel öngyilkosságot követett el. Levelet hagyott hátra, amelyben bejelenti, hogy azért követett el öngyilkosságot, mert szabálytalansággal vádolták alaptalanul.

— Orvosi hír. Dr. Mátrai fogorvos hazaérkezett és újra rendel. Lloyd-palota.

— A lovas járművek és kerékpártulajdonosok figyelmébe. A rendőrség közli a lovak, kocsik és kerékpárok tulajdonosaival, hogy november 11-én kezdődik a járművek felülvizsgálása. A Belvárosban lakók november 18-án jelentkezzenek az Unirii téren működő bizottság előtt. A Gyárvárosban lakók november 11-én, 13-án, 14-én, és 15-én jelentkezzenek. Az Erzsébetvárosban lakók számára november 16, 17. és 18. napjain kötelező a jelentkezés. A Józsefvárosban lakók november 11., 13. és 14-én jelentkezzenek, míg a mehalai lakosoknak november 15., 16. és 17. napjain kell jelentkezniük. A külvárosokban a rendőrkormányzatúson működik a bizottság. A jelentkezés alkalmával be kell mutatni a kerékpárra vonatkozó engedélyt és a lovak jártalait is. Aki a jelentkezést elmulasztja, büntetésben részesül.

— Hamis ötven leiesekkel fizettek. A rendőrség őrizetbe vette Markovits Miklós harminc éves munkástelepi lakost, aki az egyik gírodai asszonytól két libát vásárolt és azok árát ötven leies szepénzel fizette ki. Az asszony később megállapította, hogy a libákért kapott hat darab ötven leies hamis. Feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást. Amikor a rendőrség közegei átkutatták Markovits Miklós lakását, ott egy revolvért is találtak, amelyet engedély nélkül tartott magánál. A nyomozás befejezése után átadják az ügyészségnek.

— Orvosi hír. Dr. Krausz Béla fogorvos rendeléseit újból megkezdte

— Aradi tolvajnót fogtak Temesvárott. A temesvári rendőrség elfogta Zambo Katalin aradi asszonyt, akiről megállapították, hogy szeptember hónapban Resicán és Lippán betöréseket követett el. A tolvajnó leginkább ruhaneműt lopott. A vizsgálat befejezése után az ügyészségre kerül.

Vakmerő kasszalurás a Belvárosban

Eddig ismeretlen tettesek éjszaka behatoltak Weisz Zsigmond belvárosi Ungureanu uca 17 szám alatti papiranyagkereskedésébe és feltörték a pénzszerényeket. A betörők affüresztették a páncélszerények ajtajain levő tartószalagokat, mert azt remélték, hogy ilyenképpen kifoszthatják a pénzszerényeket. Munkájuk azonban nem sikerült és csupán az egyik faszekrényben írtott hater ezer lei aprópénzt vihették magukkal. Elvittek egy törülközőt is, amelybe valószínűleg becsomagolták a több kiló súlyú aprópénzt. A megállapítások szerint a betörők az uccáról hatoltak be az üzlethelyiségbe olyképpen, hogy feltörték a raktár uccára nyíló ajtajának vasredőnyét, majd átkulcs segítségével kinyitották az ajtót. Munkájuk befejezése után ugyanott menekültek el.

Friss ibolya

jelent meg a temesvári uccákon. A szerény színű, illatos virág kicsiny csokrokba kötve lapul kosarak mélyén, amelyekből öreg assz és munkanélküli férfiak olcsó pénzen kinálják a járókelőknek. A felhőzeten égről langyos a nap, a levegő tiszta. Az ibolya, a napugár, a járás az emberben március emlékeit ébresztve vember első felében. Sajnos, a márciusi képből sem tudjuk a novemberet és a nyomában zselgő telet elfeledni. Nagy kocsik mindenféle varozzák a teli fát. Motoros fűrészek lárrikoltva, zúgva aprítják a hasábot. Még szünk egy csokorka ibolyát, kabátunkra tűz a márciusi hazudjuk magunknak. Hátha csodátónik és az idő visszafelé perog és a novemnevezése ellenére is márciussá változik, a kezű pedig áprilissá...

— December elsőjén lép életbe a vasmenetrendje. Az államvasút bucarestii vezértóság elkészítette a vasúti téli menetrendjé előzetes tárgyalásokon ezúttal nem vettek rá egyes kerületi vasúttulajdonosok, azonban menetrend végleges megszerkesztésénél felhasználjuk az általuk még szeptemberben tett előterjesztést. A vezérigazgatóságnál most végzik az utolsó tásásokat az új menetrend, amely — értesítészerint — jelenleg érvényben lévő menetrendtől sokban tér el. A téli menetrend a november december 1-re virradó éjszaka lép életbe.

— Születések. Az anyakönyvi hivatal következő gyermekek születését jelentették: Ivács Judit Ilona, Müller Mária, Carbusas I. Nagy Menyhért, Schuster Hildegard.

— Halalozások. Meghaltak: Schütz Anna vanhat és, Cora Borbála született Gimpelvenöt éves gyári munkásnő, Szilaski Maxa hat éves cipészmeister.

Mozzi

Az ifjuság diadala

A Corso mozi ujdonsága.

A legteljesebb siker jegyében került b tásra a Corso mozgóban Az ifjuság diadal nagy orosz sport-film. Ez a mű legkésebb sága annak, hogy mit tett Oroszország a sz Az orosz szovjet tizenegy államának ifjuságtatta be a testnevelés terén eddig elért eredményt. Ezer és ezer ifjú mutatja be fájának mindetosszával, énekekkel, játékokkal, táncokkal, min mit a szabad és egészséges élet teremteti tudálatos színpompás kép ez, ahogy nemzeti s ságukban felvonulnak Moszkva, Leningrad, stan, Tajicstan, Turkomenia, Uzbekistan, Örszág, Georgia, Beiorusia, Ukrajna, Aszerli fia. Látható e képeken Molotov és Sztalin is mint a legérdekesebb orosz közéleti képek. zönség elragadtatva élvezte ezt az óriási tmenyt, amely nemcsak az ifjuság diadala, egyben a filmművészet páratlan diadala is.

MŰSOR:

Péntek, november 10.

APOLLÓ: Szerelmi kaland (angol film).
CAPITOL: Szerelmi kaland (angol film).
CORSO: Az ifjuság diadala (orosz film).
SCALA: Mozgósítási parancs (francia film).

Grafológia szelvény,

amelyek ellenben a Déli Hírlap olvasó kedvezményes íráselemzésben részesül. Néhány sor kézírás a nem és életkor jelölésével, a szelvényvel együtt a kiadvatalba küldendő, a Déli Hírlap grafologia számára. Egy íráselemzés kedvezményes díja **50 lei**, ami levélbélyeg egy megzett és bélyegezett válaszborítékkal együtt az elemzésre szánt kézíráshoz melléző. A válaszokat a Déli Hírlap grafologia zárt borítékban, vagy jelígis levélben meg és visszaküldi a kézírást is.

KÖRTING Rádió FODOR Temesvár II.,
Seria 1940 R a d i ó Dacilor 1.

Teljes érdektelenség fogadta a hágai békefelhívást

Álhireket terjesztenek Hollandiának küldött német ultimátumról

Rómából jelentik: Az olasz sajtó csütörtökön nagyon súlyosnak látta a nemzetközi helyzetet és különböző cikkeken és tudósításokban a következő képet festette meg:

1. A hágai békeajánlat megbukott.
2. Még nem egészen világos, hogy miért tette meg a két uralkodó ezt a békeajánlatot.
3. Feltűnő, hogy a belga uralkodó olyan nagy sietséggel utazott el Hágába.
4. Lord Halifax angol külügyminiszter ugyánszint tudott a hágai békeajánlatról, mielőtt elmondotta volna beszédét.
5. Hollandiában és Belgiumban tetőfokra hágott az izgalom. Olyan fantasztikus hírek terjedtek el, hogy Németország ultimátumot küldött volna a holland kormányának, amelyben fontos tengeri és légi támaszpontokat követel Németalföldtől.
6. Berlinben ezt a hírt megcáfolták és ugyanilyen értelmű cáfolatot adott ki a Belga Távíráti Iroda is.
7. A német sajtó és a német hivatalos körök mind erősebben foglalnak állást a részrehabilitáló semleges államok ellen.
8. Hollandiában nem értik, hogy a németek miért építenek hidakat a Rajnának Hollandia felé eső szakaszán.
9. Belgium csütörtökön zászló alá szölitotta az utolsó, eddig nem mozgósított hadosztályát is. (Dunaposta.)

Walter Layton béketerve

Londonból jelentik: Sir Layton, Anglia leg-híresebb közgazdásza cikket írt a News Chronicle-ban a szövetséges hatalmak háborús céljairól és az alapelveket a következőkben foglalta össze:

1. Lengyelország és Csehország függetlensége visszaadandó az összes érdekelt felek megegyezésével.
2. Ausztria népszavazás útján dönt sorsáról.

3. Középeurópát rendezni kell. A kisebb államoknak meg kell érteni, hogy függetlenségük érdekében nagyobb szervezetre kell átruházni szuverenitásuk egy részét. A közelmúlt legsúlyosabb tévedése az volt, hogy a versaillesi békeszerződések sok apró országra darabolta az osztrák-magyar monarchiát, de azóta semmit se tettek Európa e részének gazdasági haladása és biztonsága érdekében. A középeurópai államok meg fogják érteni, hogy hadügyi és külügyi eljárásuk megszervezésére egy általános európai

szervezet létesítendő. Az új szervezkedés biztosítaná a polgári népjogokat, amely viszont orvosolná a kisebbségi sérelmeket is.

4. Középeurópanak pénzügyi segítséget kell nyújtani gazdasági újjászervezése érdekében. (Dunaposta.)

A LEGUTÓBBI NÉMET-ORSZÁG TÁRGYALÁSOK.

Berlinből jelentik: A berlini és brüsszeli politikai körökben rövid időn belül megnyilvánuló újabb együttműködésre számítanak a Balkán felé. Ugy tudják, hogy a legutóbbi orosz-német tanácskozásoktól sokan

olyan elhatározásokat sejtnek, amelyek igen nagy meglepetéseket eredményezhetnek. A stockholmi Svenska Dagbladet jelentése szerint berlini illetékes körökben kialakult az a vélemény, hogy a Szovjet siet megerősíteni pozícióit a Baltikumban, valamint Északon és a Távolkeleten. (Dunaposta.)

Az angol lapok még mindig Belgium és Hollandia megtámadását híresztelik

Londonból jelentik: (Rador.) A csütörtökön megjelent angol lapok keveset foglalkoznak Hitler kancellár beszédével. Az érdeklődés főként a kancellár elleni merénylet felé fordult. A Daily Mail azt írja, hogy Hitler beszéde nem tartalmaz semmi újat és magatartásának megváltoztatását sem jelenti. Minden kijelentése dacára, nem szabad elfelejteni azt, hogy ő volt az, aki szétrombolta Ausztria, Csehszlovákia és Lengyelország függetlenségét és most az a terve, hogy Belgiumot és Hollandiát megtámadja.

A Times vezércikkében megállapítja, hogy Oroszország és Németország felfogása teljesen ellentétes, amit a tények is igazolnak. A lap nagy meglepetését fejezi ki Virginio Gayda cikke fölött, mert az a Komintern kiáltványára megfelelő választ adott Olaszország nevében. Végül pedig a belga-holland békekövetítő javaslatra vonatkozólag azt írja a lap, hogy ez a két ország komolyan fenyegetve van Németország által.

A Daily Telegraph a német-holland határon történt csapatösszevonásokkal kapcsolatban úgy tudja, hogy az angol kormány ezt a tényt alapos vizsgálattal tárgyává tette. Londonba érkezett jelentések beszámolóinak arról, hogy a holland határra újabb német csapatok érkeztek és Hollandia minden intézkedést megtett, hogy nagy területeket vízzel árasztson el védekezés szempontjából.

Azt lehetetlen még most megállapítani, hogy a támadás Belgium és Hollandia ellen közvetlenül küszöbön áll-e, de az tény, hogy Hitler kancellár még mindig foglalkozik azzal a tervvel, hogy a két semleges ország ellen gyors győzelmet arasson és ebben az esetben jó támaszpontokhoz jutna

a Nagy-Britannia elleni légitámadások céljából.

Koppenhágából jelentik: (Rador.) A National Tidende című lap berlini tudósítója azt az értesülést nyerte, hogy Németország még csak válaszolni sem fog a holland és belga uralkodók felhívására. Több német vezetővel történt beszélgetés erre enged következtetni.

PIERLOT BELGA MINISZTERELNÖK SÖPTELETÁSA.

Brüsszelből jelentik: (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint a 48 óra tartó uralkodó nyugtalanlás, amely mindenütt észlelhető volt, némileg csökkent. A vezető körök érzelmei a Le Soir vezércikkéből világosan láthatók. A lap főszerkesztője magánbeszélgetést folytatott Pierlot miniszterelnökkel, aki maga is megállapította, hogy a helyzet súlyos, mert német csapatösszevonások történtek a határon és a német sajtó szünet nélkül támadja Belgiumot és Hollandiát. A lap cikkét a következőkkel fejezi be: Ha az 1937-ben kapott ünnepélyes fogadalmak ellenére, amelyeket a háború kitörése alkalmával többször megismételtek, megtámadnának bennünket, habozás nélkül verekednénk, de ez alkalommal jobban felszerelve. Olyan időt élünk, amelyben bármely nap sorsdöntő fordulat állhat be.

NEGATIV EREDMÉNNYEL JÁRT A BELGA-HOLLAND BÉKEKÖZVETÍTÉS.

Rómából jelentik: (Rador.) Az olasz lapok a holland és belga uralkodó békeközvetítési javaslatának negatív hatásáról írnak, egyben pedig brüsszeli és amszterdami táviratokat közölnek, amelyek arról szólnak, hogy

mindkét ország megtette az intézkedéseket területeik védelmére.

Teherautó és a villamos karambolja. Brüsszelből jelentik: Csütörtökön reggel súlyos közlekedési baleset történt a Caiea híján. Egy teherautó, amely nagy sebességgel haladt, összeütközött a villamossal és az utóbbi egy újságárust, több utast pedig súlyosan megsebesített. Egy másik teherautót az ütközés a gyalogjáróra dobott, ahol enyvetkezésben több járókelő megsebesült, köztük egy nő, valamint a mellette ülő utas szintén megsebesült, a ló pedig megdöglött. A halottak és megsebesültek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

—) Öngyilkosság Bakován. Flohr József harmincegy éves bakovai lakos az istállóban felakasztotta magát és meghalt. Flohr József vak volt és annyira elkésztette, hogy már több ízben megpróbálta az öngyilkosságot. Végzetes tervét azonban csak most tudta megvalósítani, mert a szék megtalálták, már halott volt.

—) Leégett malom. Gyűlésez községben Weisz József birtokos malma, amelyet a nyár folyamán felújított, az elmúlt éjszaka kigyulladt és leégett. A kár több mint egymillió lei. A tűz okát még nem derítették ki.

—) Wild Endre dr. minorita lelkész amerikai Wild Endre dr., az ismert és népszerű minorita lelkész, aki éveken keresztül működött Araden, majd Vasárnap című hetilapot alapította, amelynek főszerkesztője volt és létrehozta a minoriták kulturális központját, Romába utazott. Emlékezőlapot Wild dr.-t pár hónap előtt Kézdivásárhelyre helyezték, ahol mostanig tartózkodott. Most hat év szabadságot kapott és előbb Romában marad majd onnan Délamerikába hajózik, ahol meglátogatja fivérért. Wild Lajos dr. orvostudományi gyűlést tart. Wild Endre dr. minorita lelkész Temesvárott is jól ismerik abból az időből, amikor gyakran fordult meg öccsénél, néhai Wild Endre dr. mérnöknel.

—) A hadiözvegyek és hadirokkantak nyugdíj kifizetése. A temesvári pénzügyigazgatóság közli, hogy a hadiözvegyek és hadirokkantak nyugdíjának kifizetése Temesvárott november 10-én kezdődik. A kifizetés naponta délelőtt nyolc és fél óra között megy végbe.

Megállapodás készül Szovjet és a linnek között

Helsinki-ből jelentik: (Dunaposta.) Különböző újságok arra mutatnak, hogy a finn-orosz feszültség hamarabb 24 órában némileg enyhült. A feszültség enyhülésére mutat az a körülmény is, hogy a finn kormány tegnap elrendelte az összes szovjetellenes írásos termékek lefoglalását.

református egyház hírei

A Református Nőszövetség teadélutánja. Vasárnap, november 12-én délután rendezeli meg a temesvári Református Nőszövetség első teadélutánját az ünnepélyes keretek között. Ezeknek a teadélutánoknak a jövőben szokta összehozni annak az összegnek a részét, melyből a szegény református gyermekek ruházatát fel. Nagy gondot okoz a szükségesség az előteremtésére, mert az anyag drágulása következtében is többre van szükség, mint az előző években. De a nőszövetség lelkes tagjai biznak benne, hogy munkájuk, mint mindig megértésre talál. Ebben a reményben készülnek most is a vasárnapi teára, mely a református házbán levő gyülekezetben lesz. A teadélután 5 órakor kezdődik. Egy teatej ára 15 le.

Református imahét. Az Ifjúsági Keresztények Világszövetsége, mint minden évben, most is megtartja szokásos imahétét, melyet az egész világon november 12-18 napján rendeznek meg. Ezen a héten minden napon ugyanazokról a bibliai igékről hangzanak a biblia magyarázatok és ugyanazokról a tárgyakról az előadások és ugyanazokról az áldások szólnak fel a hálaadó és kösítő énekkel az élet és a jövő legnagyobb értékeiért. Az ifjúság számára. Ezt az imahétét a messzire református ifjúság is megtartja, mint az előző években. Vasárnap este 6, a hétköznapokon pedig este 8 órakor. Az imahétre az ifjúság szeretettel hívja meg az egyház minden tagját, férfiakat és nőket egyaránt és kéri: különösen mindazokat, akik az ifjúságot szeretik és a jövőjüket szívükön viselik, hogy minél többben jelenjenek meg. De legelőször magukat az ifjúságot hívja, hogy jöjjön el látogassa az imahétet.

Református istentisztelet a Gyárvárosban. A református egyház vezetősége ezúton is értesíti az egyházközösség Gyárvárosban lakó tagjait, hogy ismét sikeres istentisztelet tartására alkalmas helyiséget kapnia és így az istentisztelet tartását most vasárnap megkezdik. Az istentisztelet helye a Dacor uca 10 szám alatt lesz, abban a házbán, melyben a Kovács-gyógyszertár van. Bejárhat az udvarra. Az istentisztelet pontos idejéről még külön fogunk az egyház vezetősége értesíteni a híveket.

Színház

A szerelem gyümölcse

Birabeau vígjátékának temesvári bemutatója

André Birabeau legnemesebb folytatója Flers, Caillavet és a többi nagymester vígjátéki hagyományainak és így minden darabja cseményt jelent a francia színpadon. Ilyen hatalmas sikere volt A szerelem gyümölcse című legújabb művének is, amely sorozatos előadásokat ért meg Párisban, majd hasonló eredménnyel folytatta diadalútját az egész világon. Ennek a vígjátéknak főproblémája a két-tós életet élő férfi furcsa sorsa, aki félévig családjánál és az esztendő másik részében pedig a barátjánál időzik egy vidéki városban. Nem valami fel-emelő állapot ez a bigámia, de a kiváló író, aki természetesen szintén fölünyesen beavatott a hagyományos szerelmi háromszög tudományában, kiváló védőüggyvédnek bizonyul és a lelki érvek egész légióját vonultatja fel, hogy megbocsáthatóvá tegye ezt az állapotot. A bonyodalom különben akkor eri el csúcspontját, amikor a véletlen szeszélye folytán ugyanabba a városkába vetődik a törvényes fiú, a hol apja második életét éli, sőt ott kap ideiglenes szállást. Minden kiderül, a felháborodott fiú távozni akar, azonban visszatartja Clarisse, a tiltott vi-

szonyból származó bájos kis leányka, aki azt hiszi, hogy a fiatalember tulajdonképpen a törvénytelen gyermek. Jóságos szíve nagy részvétre ébred, kész őt testvérének fogadni és szülei tudta nélkül jegyzőt s tanukat hoz, hogy megkezdődjék a törvényesítési eljárás. Ez a szépséges gesztus végleg meghódítja a fiút és nagy megértésben ölelkeznek össze a fétestvérek. Ezt a kényes témájú darabot, könynyedséggel, izléssel, kitűnő játékkal teljes diadalra vitte a kitűnő kolozsvári együttes. Borovszky Oszkár megérthetővé tette számunkra az apát, ezt az alapjában véve puha, jólelkű embert. Fényes Alice elbájosító alakítást nyújtott, igazi szerelem gyermeke volt, megindítóan természetes, őszinte és kedves. Erőtéljes és jellegzetes volt a fiú szerepében az igen szépen fejlődő Bodó György. Igen finoman játszotta a szerető szerepét Paál Magda. Hegyi Lili nagyszerű humorú varrónő volt. A többi szerepben Lantos, Nagy István, Benes Ilona és Szabados Árpád buzgalkodtak, utóbbi végezte a rendezés munkáját is nagy körültekintéssel és finomsággal. (Flaneur.)

MEGSÉRTETTÉK A MINISZTERIUMOT

Szombaton este új darabot mutat be a színház

Szombaton este mutatja be a Thalia színház prózai együttese Pierre Weber és L. Maerker nagyszerű zenés vígjátékát, a Megsértették a minisztériumot. Első hallásra talán egy kicsit furcsán hangzik, hogy zenés vígjátékot játszik a prózai együttes, de azok, aki az előadást meg fogják nézni, látni fogják, hogy a kitűnő együttes minden tagja

nagyszerűen énekel és táncol is. A Szabados Árpád rendezésében színrekerülő zenés vígjáték főszerepeit Fényes Alice, Paál Magda, Feledi Éva, Faludi Márta, Nagy István, Lantos Béla, Tóth Elek, Senkálcsky Endre, Bodó György, Szabados Árpád stb. alakítják. Vasárnap délután hatkor és este kilenckor is a Megsértették a minisztériumot van műsor.

Hétfőn van a Thalia Bucsuelőadása

Hétfőn este fejezi be a Thalia őszi ciklusát. Ezen alkalommal Louis Verneuil izgalmas és érdekfeszítő színműve, a Duo kerül színre. A legjobb detektívregényeket is megszégyenítő szenzációs bűnügyi történet cselekménye mindvégig lebilincselő. A Duo Fényes Alice és Nagy István fellépésével kerül bemutatásra Temesvárott.

Szombaton délután Francia szobalány és vasárnap délután Grófkisasszony olesó helyárrakkal

Szombaton délután ötkor és vasárnap délután háromkor olesó helyáras előadások lesznek. Szombaton a nagyszerű Francia szobalány, míg vasárnap Harsányi bábajos vígjátéka, a Grófkisasszony szerepel a játékrendben.

A Grófkisasszony Lugoson

Pénteken este Lugoson játszik a Thalia. Harsányi Zsolt briliáns vígjátékával, a Grófkisasszony nyal rándul át a társulat és minden valószínűség szerint Lugoson is, mint mindenütt, ahol eddig a darabot játszották, hatalmas sikert fog elérni a Grófkisasszony.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken: Lugoson játszik a társulat. Előadásra kerül: Grófkisasszony.

Szombaton délután 5 órákor olesó helyárrakkal: Francia szobalány.

Szombaton este kilenc órákor: Megsértették a minisztériumot.

Magyar színház prózai együttesének előadásai

Színre kerül:

Pénteken este fél 9 órákor LUGOSON:

Grófkisasszony

Szombaton délután 5 órákor: (Olesó helyárrakkal.)

Francia szobalány

Szombaton este 9 órákor:

Megsértették a minisztériumot

Kiváló zenés vígjáték, melynek főszerepeit Fényes Alice, Paál Magda, Faludi Márta, Feledi Éva, Tóth Elek, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád, Senkálcsky Endre és Bodó György játsszák. A darab rendezője: Szabados Árpád. — Jegyek az összes előadásokra a színházi pénztárnál előre megválthatók.

Vasárnap délután 3 órákor: (Olesó helyárrakkal)

Grófkisasszony

Vasárnap délután 6 órákor:

Megsértették a minisztériumot

Vasárnap este 9 órákor:

Megsértették a minisztériumot

Hétfőn este fél 9 órákor: (Bucsuelőadás) **DUÓ**

AKIKRŐL MA BESZÉLNEK

RYDZ-SMIGLY

A lengyel állam vezető egyéniségei elhagyták hazájukat, semleges ország területén tartózkodnak, az „Asylum”-ot élvezve. Országuk 1772-ben osztották fel egymás között Ausztria, Porosz és Oroszország, 1775-ben hadsodroz, a még megmaradt részeket is elnyerte. 1918—19-ben születik meg az új lengyel állam, a „Polonia Restituta” s alig 20 évi lét után újabb katasztrófába sodródott. A lengyel főzér és marsall Rydz-Smigly, kinek az a nehéz feladat jutott, hogy országa védelmét megszerveze, Craiovában tartózkodik, kiseretének néhány tagjával.

A lengyel marsall élete és pályafutása a nyíra összeforr hazájának történetével, hogy mostani körülmények szinte készletnek ragya, le bőven fogalkozni. Rydz-Smigly Eduard 18 március 11-én született Brzezanyban, Galicián. A gimnázium elvégzése után mint festőnyvéd a krakkói szépművészeti akadémiát látogatta, egyúttal azonban ugyanott a Jage egyetem bölcsészeti fakultására is beiratkozott. 1912-től fogva tagja volt a lengyel lövészcsapatnak és 1914-ben, 28 éves korában mint lengyel légő 1 brigádja 3. zászlóaljának parancsnoka volt a háborúban Pilsudszky vezet alatt. Nemsokára ezredes és az 1. légionista red parancsnoka lett.

1918. december 7-én már mint az első lengyel kormány hadügyminiszterét látjuk színpadon — 32 éves korában! Pilsudszky magdburgi fogsága alatt Rydz-Smigly volt a helytése. 1918. novemberében ő irányította Gale lefegyverezését s egy hónappal később másorsói katonái kerület parancsnokává nevezték ki. 1919-ben ő vezette a koveli hadműveletet a portot, ugyanaz év áprilisában ő irányította előkészületeket Vilna megszállására. Időközben már tábornok lett s az orosz hadjáratban a hadsereg parancsnoka volt. Az alatt az idő alatt míg Pilsudszky a kormányzattól megmondta, visszavonult, Rydz-Smigly a vilnai kerparancsnokaként működött. 1926-ban Vilna csapatát élén Pilsudszky támogatására Varsóba ment.

A nagy lengyel hazafi és marsall halála mint helyettes szerepelt. Halála után a lenghadsereg főfelügyelőjévé nevezték ki. Al Pilsudszky végrendelete által — ki őt nem a katonai ügyek élére állította, hanem utódkívánta — igen megerősödött. 1936. július 1-én az elnök után „az első állami személyiség nyilatkoztak, kinek „utasításait minden hatal és hatóság tisztelettel és fegyelemmel tartsák fogadni”. 1936 november 11-én a leng függetlenség kinyilvánításának ünnepén a n sall méltóságba is megkapta, ezáltal Pilsudszval egy rangba helyezkedett. Állásából kifolag Rydz-Smiglynek meg volt adva a lehetőség, hogy a politikai vezetést is kezébe vegye — többször célzott is rá, személyére nézve azonban mindig a háttérben maradt. Külpolitikai térs a marsall nem csinált titkot franciabarátságól. Ezt leginkább Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnökének varsói látogatása és risi tartózkodása alkalmával hangzotta. A metbarát politikával azonban csak Pilsudshalála után szakított. Rydz-Smigly tábornag németellenes, liberális embernek tartották, kevésbé barátkozott az oroszokkal, mint nevével elődje.

A politikai érdemeik jutalmául aranytollatalkorban tábornoki ranggal jutalmazott gionáriusok sem Csehszlovákiában, sem Lengyelországban, mint katonai vezetők nem tak be. Hézagos katonai képzettségükkel tudták a németekkel szembeállítani. A németzetést nyugalom, önbizalom, a legmesszebbm előkészületek jellemezték. Igaz, hogy időse gazdag háborús tapasztalatokkal rendelkező bormok állanak a hadsereg élén.

Rydz-Smigly marsall pályafutását is a hvezetés és politika egykében való egyesítésnek nehéz problémája szakította meg olytelen.

DELI HIRLAP
automata telefon száma: 28-14

= KÖZGAZDASÁG =

Néhány nappal elhalasztották a devizakiutalási kérvények beiktatásának megkezdését

Magánosok csak személyesen adhatják át Bucurestiben kérvényeiket. A bankok kéri, hogy ezentul is továbbbithassák a kérelmeket

A nemzetgazdasági minisztérium külkereskedelmi hivatala közleményt adott ki, amely megállapítja, hogy 1939 november 7-vel megkezdődik a külföldi fizetési eszközök kiutalásáért való kérelmek átvétele és beiktatása úgy a kereskedelmi forgalom részére, mint magánosok részére egészségügyi, turisztikai, segélyezési és eltartási szükségletek fedezése végett. A külkereskedelmi forgalomban az előírt nyomtatványformulákon kiállítandó kérelmeket csak a 15 korlátlanul meghatalmazott pénztárat, illetve ezeknek a vidéki fiókjai útján lehet benyújtani,

amikor is az érték három ezrelékét be kell fizetni illetékül,

— a magánosok kérelmeit az illetőknek személyesen kell ugyancsak előírt nyomtatvány formulán benyújtani Bucurestiben a fizetési igazgatóságnál Str. Doamnei 4. szám alatt és ezzel egyidejűleg

le kell tenniük útlevelüket is.

A kiutalási kérelmeket az előírt nyomtatványokon csak géprással szabad kitölteni és az esetleges utólagos kiegészítéseket ugyanígy kiállítva és a jegyzékbe foglalandó okiratoknak csatolása mellett kell a jogosított bank útján benyújtani.

A külföldi fizetési ügyében a nemzetgazdasági minisztérium külön értekezletet tartott az érdekeltek bankok képviselőivel. Itt megállapítást nyert, hogy 3 nyomtatvány típus kerül használatba és pedig egy a magánosok kifizetési számára, egy a behozott árukra és egy a pénzügyi kifizetésekre. Megállapították azt is, hogy

az elkészült nyomtatványokba hiba eszszott be s minthogy ezeket újra kell nyomtatni, a november 7-re kitűzött első kiutalási nap pár napi eltolódást szenved.

Minden beadott kérvényt 8 lei okmány és 1 lei repülőbéllyel kell ellátni, a mellékletekre külön

külön 2 lei okmány és 2 lei repülőbéllyel kell iventkenni. A pénzügyi fizetési kérelmek, mint mellékletek bélyegezendők. Kivételesen előleges kifizetési kérelmeket is be lehet nyújtani.

A magánosok részére szóló kérelmek 1 napon belül elintézendők.

Svájcjal Románia átmeneti megállapodást kötött november 2-án olyképen, hogy november 10-től kezdve további intézkedésig a Svájcba szóló ki-

A cégjegyzési törvény egyes rendelkezéseinek módosítása várható

Fratila Ion, a temesvári kereskedelmi és iparkamara fāradhatatlan tevékenységű főtitkára, Bucurestiből visszaérkezett Temesvárra és a nemzetgazdasági minisztériumban több fontos ügyet intézett el a kamara munkásságával kapcsolatban. Töb-bek között eljárt illetékes helyen, hogy az az iparvállalat, amely a kartellitörvény értelmében a minisztériumtól már megkapta a működési engedélyt, ne legyen köteles a városi iparhatóságtól, illetve a szolgabírói hivataltól is külön ilyen engedélyt kérni. Panaszok érkeztek ugyanis, hogy jöllehet a legfelső

— Felszámol a nemzetközi puhafaegyezmény.

A nemzetközi puhafaegyezmény, az European Timber Export Convention (ETEC) legutóbbi vezetőségi ülésén megállapították, hogy Ausztria, Csehszlovákia, Lengyelország után most Jugoszlávia jelentette be a kilépését és számítani lehet több Balti-állam kilépésére is. Ezért a közeli hetekben az egyezmény tagjai értekezletet tartanak, amelyen dönteni fognak az egyezmény fenntartásáról, vagy a felszámolásáról.

vitelek lebonyolítása úgy történjék, hogy a 60 százalékos hivatalos árfolyamon számoló 40 százaléka kerül szabad forgalomba. Az török az előzetes formásokat már most elititk a külkereskedelmi kiviteli igazgatóságnál restiben Str. Doamnei 2. szám alatt úgy, hén már az árú ténylegesen elindulhasson.

A kifizetési engedélyek csap 15 napig ések és meg nem hosszabbíthatók.

Ha az engedély tulajdonosa ez alatt az idő nem teljesíti a fizetést, büntetés alá e és a jövőre nézve kizárják az engedélyesek

A korlátozott hitellel felruházott bankok rozták, hogy a nemzetgazdasági miniszter fordulnak avégett, hogy adják vissza nekik jogosultságukat kifizetési kérelmek benyu Ilyen bank a helybeli intézetek között is tö Ezeknek a kizárását az új rend tisztán az ell nagyobb könnyedségével indokolta. A han lāspontja az, hogy ha a tényleges külföldi molások ellenőrzése szempontjából helyes álláspon, hogy csak kevés számú intézet s jen ebben a technikai műveletekben, azor semmiképpen nem helytálló a kérvények be sánál.

gazdasági tanácsról és a szakkamarákról s vény 89. szakasza kimondja, hogy a miniszte tésen kívül külön engedély nem kell, ennek re mégis megkivánják azt a létesülő iparvál tól. Fratila főtitkár értesülése szerint a r rium rövidesen olyan döntést hoz, amely ezt dást egyszerűsíti.

Fontos újítás várható a cégjegyzési alkalmazása terén is, amennyiben a minis oylan módosítást kíván eszközölni, amely m nyíti a cégjegyzés eddigi feltételeit.

(=) Lanyha az irányzat a bānsági pacion és az üzleti forgalom is csekély. A piā a következők: Būza 73 kilós 430, ótengeri tengeri morzsol 290—300, korpa 320, új —420, muharmag 380, tökmag régi áru 1.0 poszta repce 950, új takarmányárpa 350, árpa 450 lei százkilónkint. Lóheremag 30 le cernamag 45 lei kilónkint.

— Ki maga tulajdonképen? — k Isabel.

— Ne vegye rossznéven, hogy nem koztam be még magának. Nem én vag oka. Olyan hirtelen hagyott magamra t kor, hogy nem volt alkalmam eleget te illendőség szabályainak.

— A multkor?
— Ma délután is... A strandon... Basdarov vagyok.

— Gondoltam.
— Mit gondolt?
— Hogy valami balkáni.

Iván kérdőleg tekintett reá.

— Ha a mi köreinkben nevelkedett abból, ahogy bepillantottam rajaiba, m volt oka következtetni, hogy ismerni is nom... Hogy az első alkalommal odaáll gával táncolni. Nagyvárosokban sűrűn dul, hogy két ember vált néhány szót és megy. Maga azonban valami vidéki, felté hogy ez a kis nő bizonyára nem a rajzra v vāncsi, hanem önre. És ön cetinjel, vagy jei gondolkodásánál fogva azt is kisítthe ez a kis nő olyan... olyan könnyű kis i maga címerkedik... Akit ezek után...

— Kérem, ne folytassa! Miért gort kodik velem? Műfelhāborodás, hāla Ist Semmi rosszat sem tēteleztem fel magār ha már balkáninak tart — semmiesetre s tinjébből, vagy Trebinjébből, hanem a pon kedvéért Plovaidből — akkor ne vegye néven a kijelentést, hogy mi férfiak legal annyi joggal rendelkezünk, mint maguk Ha maga jogot formál, hogy egyszerűen k a kezemből a papírlapot, ami az én legsze sebb magánügyem, akkor nekem is jogor hogy szívességet tegyek magának és táncr jem.

— Szívességet?
— Igen, szívességet. Tíz perce fig dem. Az Egy úr társaságában ül és diszkrétan ās az úr, amint a multkor bátor voltam eg, kar-

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

Tynner visszavezette Lady Bettyt az asztalhoz, aki kifúlva, zsebkendőjével legyezgette magát. A jazz a dobogón azonban ismét fellārmāzta a táncolókat. Tynner ezúttal Isabelt kérte fel. Elkapta a leány testi közelségének bōdirlata, teleduruzsolta a leány fillet ostromló szavakkal, sőt egy pillanatra közelebb simult hozzá a megengedettnél. Isabel túrte, noha nem felejtette el: ez mind visszaesés a helyzettel. Ezúttal — újra anyjára gondolva — semmi örömet nem lelt a táncban és az jart az eszében, hogy bizony okosabb volna űlni szobájában, hordozható írógépe mellett és írni a tudósításokat az angol vidéki lapoknak a nagy politikai eseményekről. Igaz, a lapok többiben emlékeztették: divattudósításokat is kisasszony... szines karcolatokat a genfi társaság életéből... Ő azonban mindig a nagy szenzációkat hajszolta, híreket csikart ki Tynnerből és más urakból, de e hírek, amint csakhamar kiderült, az ügynökségek és a miniszterek házi újságíróinak gyors és első kézből vett értesülései után rendszerint elavultak. Noha voltak már riporterri sikerei. Egyizben Olaszország afrikai gyarmatosítási tevével kapcsolatosan szerzett olyan értesüléseket, amelyeket a világ-sajtó is átvett. Már-már komoly diplomáciai bonnyodalom támadt belőle, heves cáfolatok az olasz külügyi képviselēt részéről, a hír azonban valónak bizonyult. És nem is Tynnertől kapta. Tynner maga is nagy szemeket meresztett. Mert amit az olaszok terveztek, megbolygatta volna a Franciaországot annyira érintő tengeri egyezményt, ha idejekorán nem történnék meg az elhatározó lépések — de vajjon nem esodálkozott-e el éppen úgy, amikor az olasz—albán kölcsönök tárgyalási részleteiről hallott egy dél-amerikai követ feleségének indiszkrécija foly-

tán. Most... mintha Tynner félkezével a derekára nehezedett volna és beszélt hozzá, minden moduláció nélkül, szakavatottan, mintha ventilátor zúgott volna egyhangúan és messziről. Isabel „sikereinek“ legaróbb részletét újra és újra átélt. Jöllehet, nem is a „mesterség“ volt az, ami hajszolta. Tisztában volt, hogy értesüléseit csak a véletlennek köszönhetette. „Írni“ nem tud, mondatainak nincs semmi rajza, bőbeszédű, hosszú tudósításait āllandóan harmadára rövidíti meg. — Senki sem lát a lelkeembe... Mit tudja ez a Tynner is, hogy mit akarok. Gerwain is csak gúnnyolódik velem...

— De hiszen maga nem is figyel rám, kis Isabel — fakadt ki Tynner és megbolygatva lelki és az ezt követő testi egyensúlyában, akaratlanul is rālēpett a kövér és kopasz argentinai követségi titkár lakkcipőjére.

— Minden szavát hallom Tynner, de ömlengéseit nem tudom hasonlókka viszozozni, most — csak táncolunk.

Már nem táncoltak. A zene alābb hagyott, végre! Tíz percig csend volt, ő is hallgatott. Lady Betty azonban beszédes volt. Tynner már csinálta a holnapi programot: Evain, Aix, Chamonix, Mer du Glace, egy idegenforgalmi iroda hiteles szolgálatkészségével. Amikor Tynner jelentősen azt mondta: nem lehetetlen, hogy a chamonixi tenisversenyen a svéd király is jelen lesz, Isabel kezébe vette a borlapot és mögötte elnyomott egy āsítást.

A zenészek újra életjelt adtak magukról.

Egy szmokingos fiatalember hajolt meg Isabel előtt és táncra kérte.

Iván volt.

Hāt ez merészség, minden bizonynal. Hogy kerülhet ide? Csak parkettāncos a foglalkozása ennek a fiatalembernek?... Ha nem, akkor honnan veszi a bátorságot? Isabel belepirult. Tynner megütődve nézett Ivánra, megbotrānkozó arckifejezésére azonban Isabel jó kedvre derült és biccentve a fejével, már fel is állott.

Körjesztik a közszükségleti cikkek kategóriáit

A hivatalos lap és az összes lapok közlik a közszükségleti cikkek miniszterének a közleményét arról a lakásokról, melyek már híril adott korona tanácsról, amelyet november 7-én délután 4 órától 7 óráig Öfelsége elnöklettel a cotroceni királyi palotában tartottak. A közlemények elleni hatályos eszközök megállapították. A hivatalos közlemény csak a megadott körökben, valamint a nemzeti gárda palotájában a neveit közli. Kapcsolatban azonban a nemzetgazdasági minisztérium németi intézményekkel és árellenőrzési bizottságainak az üléseiről készült részletesebb hírek. A bizottságok azt a közleményeket, amelyekben kellene az eddigi közszükségleti cikkek keretét kiegészíteni és más ténylegesen közhasználati cikkekre kiterjeszteni.

A közlemények között Bucuresti részére a tűzifa árának leállítását végezték úgy intézkedtek a nemzetgazdasági miniszter, hogy úgy a szövetkezetek nemzeti intézmények az állami erdő kitermelés, a CAPS, magyar részére felvávva és házhoz szállítva 9.500 tonna vagononként a tűzifát a fővárosban. A miniszter azt reméli, hogy ezzel az intézkedéssel a közleményekben is hasonló nivóra kell leszállítani az árakat és az ország területére is kihat majd a csökkenés.

10 százalékkal drágult a béléssáru

A belföldi posztó- és szövetpiac helyzetéről a textilipari vállalat kolozsvári lakóházak vezetői az alábbi felvilágosításokat adták a közgazdasági lapnak:

A külföldi nyersanyagbehozatal akadályai miatt a posztóipari termékek árának alakulásában a szövetkezetek hatásukat, bár a piacon még mindegyik bőségesen vannak készletek. A kamargazdasági állításához szükséges gyapjút a romániai gyártóerőre importálták, a behozatal azonban a szállítás körül beállott zavarok miatt a borsos árak miatt teljesen megszűnt. Nagy hiány mutatnak a szövetkezetek gyapjuforgalmában is. Ha a szövetkezetek állapotok hosszabb ideig tartanak, úgy az a teljesen belföldi anyagból készülő szövetkezetek gyártására fognak áttérni és a kamargazdasági árak alább egyidőre — eltűnnek a piacról.

A közlemények egyelőre csak az importált anyagok előállítását érintik. A kamargazdasági árak alább egyidőre — eltűnnek a piacról.

A közlemények egyelőre csak az importált anyagok előállítását érintik. A kamargazdasági árak alább egyidőre — eltűnnek a piacról.

— Mi maga?
— Megnyugtatom: rendez ember vagyok.
— A mesterségét rendeztem, nem polgári munkára vagyok kíváncsi. Festő?
— Nem. Tanár vagyok. Tavaly kaptam a diplomámat. Egyelőre szétnézek a világ-Ismereteket gyűjtök.

— Tiszteletreméltó foglalkozás.
— Es maga ki?
— Isabel vagyok, Montfleurynek, az illatgyárosnak a leánya. Reklámjainkat ismeri. Cégünk évente egymillió frankot költ hirdetésekre.

— Fájdalom, ennek daccára sem ismerem. Vilátszik, többet kellene áldozniok propagandacélokra.
— Aki a Montfleury 333 ábrakészítményt ismeri, magára vessen. Higgye el, ismeri a színek, ez hozzátartozik az általános műveltséghez. Pardon, maguknál a fekete hegyekben a kizárólagosan a patak vizében mosakodnak, valami olcsó tojásszappannal?

— Miért gondolja? — felelt Iván egészen nyugodtan.
— Nem ismerem magukat — védekezett Isabel, — de hangja egyszerre gyöngébb lett.

Csipkedő hangnemet erőltetve magára, már eddig ez olyan távol állt igazi egyéniségétől. Mintha védekezne. Miért? Nem támadok. Majd meg fogja, hogy úgy beszélhet velem, mint barátokkal. Ha majd közelebről megismerem...
— Mi az a „majd”? Hát ennek ilyen szándékai vannak?

Rádió

PÉNTEK, NOVEMBER 10.

Bucuresti. Radio România: 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási, és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. Radio România és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13.10: Déli hangverseny. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. Radio România: 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai tanácsadó. 19.17: A Trio Bucuresti hangversenye. 19.45: Hírek magyar nyelven. Radio România és Radio Bucuresti: 19.55: Előadás. 20.10: Hanglemezek. 20.35: Operaelőadás: Faust. Az első színetben (21.25—21.40): hírek, a második színetben (22.25—22.40): hírek, sporteredmények, a harmadik színetben (23.15—23.30): hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11: Hírek. 11.15: Felolvasások. 1.10: Stepat Eugén balalajka zenekara. 1.40: Hírek. 2.30: Toplak Izabela magyar nótákat énekel. 3.30 Hírek. 5.15: Diákféltóra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 6.15: Sportközlemények. 6.30: Közvetítés Munkácsról. 7.30: Szalonzene. 8.15: Hírek. 8.30: „Júlia szép leány”. Opera két felvonásban. Az I. felv. után: A rádió külföldi negyedórása. A II. felv. után: Hírek. Utána: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Le-mezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Gyorsírótanfolyam. 8: Hanglemezek. 8.30: Kosáry Domokos dr. előadása. 9: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. 9.20: Melles Béla zenekara. 10.40: Időjárás.

SZOMBAT, NOVEMBER 11.

Bucuresti. Radio România: 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási, és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. Radio România és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb

Isabel alaposan belenézett az arcába.

Ez a fiatalember is egy kicsit foghegyről beszélt vele, hasonlóképpen erőlteti a fölényt, amit ő, de közben pirul is... Egészséges, jó fogai vannak, fekete szemében, amelyet most tág-ra nyit, sajátságos rejtett lobogás. És a szmokingját is olyan jó helyen csináltatta. Meggyőződéssel táncol, ezt is meg kell adni. Van benne valami katonás, mintha most került volna ki a tisztiiskolából. És amikor beszél, megszólal, hangjának meleg zengése van. A nyakkendője persze félrecsúszott... Meg kellene igazítani. Ennek a fiatalembernek fogalma sincs, hogy kell egy nyakkendőt megkötni. Ismereteket gyűjt. Szétnéz a világban.

A zene elhallgatott. A párok visszamentek helyükre. Iván, míg az asztalhoz vezetete, gyorsan megkérdezte Isabeltől:

— Most már nem lesz kifogása, ha később ismét felkérem?

— Ne kérjen fel, erre semmi szükség. De ha meg lát valahol, hát nem bánom, csatlakozzon hozzám.

Iván megszorította a kezét és leült egy magános asztalhoz, ahol az üres székek jégbehűtve egy üveg bor állott. Kényelmesen, mint aki nagyon jól végezte dolgát, beleült a párnázott székbe és nézgelődött.

— Ki volt ez a fiatalember? — kíváncsiskodott anyja és érdeklődését osztotta Tynner is, aki sohasem látta Ivánt.

— Iván Basadarov — válaszolt Isabel — professzor a Balkánon, nemrégiben ismerkedtem meg vele.

Ránézett Tynnerre, hogy talán van kifogása ez ellen.

Tynner cigarettacsutkáját szétmorzsolta a hamutálca és e művelet közben ezeket mondotta:

— Maga, Isabel, mohóságában az egész világgal meg akar ismerkedni. Nem teszi okosan. Egy ilyen mozgalmas városban rengeteg a ké-

közlemények. 13.10: Déli hangverseny. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. Radió România: 18: Országór-óra. 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Hírek magyar nyelven. Radio România és Radió Bucuresti: 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.45: Hírek. 21.20: Rádióposta. 21.15: Zongorahangverseny. 21.40: Tánclé-mezek. 22.10: Hírek, sporteredmények. 22.30: A tánclemez-műsor folytatása. 22.50: Hanglemezek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11: Hírek. 11.15: Felolvasások. 1.10: „A kassai rádió műsorából”. 1.40: Hírek. 2: Le-mezek. 3.30: Hírek. 5.15: Soós László ifjúsági előadása. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 6.15: Faragó Ibolya zongorázik. 6.40: A rádió postája. 7.10: Farkas Jenő cigányzenekara. 7.55: Darkó Jenő dr. előadása. 8.15: Hírek. 8.25: Marjay Erzsébet fiúdalokat énekel. 8.50: Révész Imre dr. előadása. 9.20: „Molsolygó muzsika”. 10.40: Hírek. 11: Perti Pali cigányzenekara muzsikál. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Tánclémez. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.10: A Szociális Misszió Társulat előadása. 6.40: Szalonzene. 7.10: Molnár Kata elbeszélése. 7.30: Mezőgazdasági féltóra. 8: Farkas Jenő cigányzenekara. 8.25: Tóth Ervin dr. előadása. 9: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 9.20: Hanglemezek. 10: „Az udvari ember”. Felolvasás. 10.30: Időjárásjelentés.

A DÉLI HÍRLAP

Bucurestiben
minden újságkioszokban
kapható
Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

tes elem és az embernek nagyon meg kell nézni, hogy kivel áll szóba. — Eszrevéve Isabel türelmetlen arckifejezését, Betty asszony felé fordult — Ez már így van, asszonyom! Azt mondják, hogy mi, diplomáták, hivatásunknál fogva gyakran diplomata beszél belőlem. A multkor például meg történt, hogy... és egy jellemző „esetet” kezdett el mesélni.

— De azért csinos fiú — pillantott Betty asszony Iván asztala felé elismerőleg. — Nekem is volt hasonló esetem. Képzelve csak...

Amikor Dimitrij otthagya Ivánt a Landolt kávéházban, Genf zög-zugos uccáin kiment a gyárvárosba és Miroiasat kereste.

Miroiasa egy régi kétemeleles ház padlás-szobájában lakott anyjával, Maria Todorinovával. Az öreg asszony azonban pár héttel ezelőtt takarítás közben összetett és bekerült a kórházba. Amikor felnyitották a gyomrát, azonnal vissza is varrták. Megállapították, hogy rákja van. Miroiasa egyedül maradt.

Miroiasa egy prílepi kereskedőnek volt a leánya. Apját titokzatos körülmények között gyilkolták meg a tiszti kaszinó előtti téren. Ejjel egy órák vidám hangulatban haza ment a kávéházból, egy ismeretlen ember bizalmaskodva megszólította, megvergette a vállát és ugyanakkor félkezével revolvert húzott elő és rásütötte. A nyomozás természetesen eredménytelen maradt. Miroiasa bosszút esküdött. Átszökött anyjával a határon és belépett az ORIN-szervezetbe.

Most Genfben teljesített szolgálatot. Innen tartotta az összeköttetést a Páris és Londonba menekült és ottani szervezet között.

Dimitrij felnézett az ablakra, a szobában nem volt világosság. Ekkor jutott eszébe, hogy Miroiasa nem is lehet otthon. Neki most az állomáson kell lenni, mert a lyoni vonattal megérkezik Peju Sullakov Franciaországból.

(Folytatjuk.)

Radocsay László dr. lett a magyar igazságügyi miniszter

Volt temesvári ügyvéd karrierje

Budapestről jelentik, hogy a magyar kormányzó Radocsay László dr.-t, Komárom főispánját nevezte ki igazságügyminiszterre. Bobory György képviselőházi alelnök lemondása után kormánypárti körökben az a nézet, hogy Törs Tibort, a kormánypárt ügyvezető alelnökét kell megválasztani a képviselőház alelnökévé.

Az új magyar igazságügyminiszter 1878. november 17-én született a torontálmezei Istvánföld községben. Középiskoláit Nagybecskerekben, a piaristák gimnáziumában végezte és ugyancsak itt érettségizett. Egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter tudományegyetemen folytatta, ahol a jogtudományok doktorává avatták. Ezután Temesvárot ügyvédjelölt lett, majd később Budapesten ügyvédszék tette és ezután Temesvárott nyitott ügyvédi irodát. Itt

hét évig folytatott ügyvédi gyakorlatot. Ugyanezen időben így a város, mint a megye szolgálatában állott és vármegyei tisztletbeli alügyész-szé neveztek ki. 1914-ben Temesvár főjegyzője lett. A háború kitörésekor, mint tartalékos tüzérhadnagy vonult be. Másfél esztendőig volt a fronton, majd miután Temesvár városának nagy szüksége volt a képzett főügyészre, a frontszolgálat alól felmentették. Az összeomlás után a közlekedési minisztériumban teljesített szolgálatot, majd Kecskemétre helyezték át, ahol a Duna-Tisza közti hitelintézet vezetőjévé nevezték ki. Ezt az állását tíz évig töltötte be. A kormányzó 1932-ben érdemeinek elismeréséül gazdasági főtanácsossá nevezte ki. 1934. június 8-án Komárom főispáni méltóságába került.

Eckhardt Tibor Macsekko tárgyal

Belgrádból jelentik: Eckhardt Tibor, mint ismeretes, legutóbb napokon keresztül Belgrádban tartózkodott. Eckhardt nyilatkozott a „Sórai Újság” belgrádi tudósítója előtt és elmondta, hogy mint magánember jött Belgrádra és semmiféle politikai tárgyalás nincs a programjában.

— Még sohasem jártam Jugoszláviában — mondotta — és kíváncsi voltam a szép szomszorosra. Mivel magam is erős híve vagyok a jugoszláv-magyar barátságának, nincs kizárva, hogy rövid időn belül újból eljövök ide, hogy előadást tartsak a két államot érdeklő kérdésekről.

Eckhardt Tibor a független kisgazdapárt vezére és a társaságában levő gróf Haller református lelkész a szerdai napot is Belgrádban töltötték. Eckhardt szerdán délelőtt látogatta Macseket, a kormány helyettes elnöki visszaadta látogatását. Ezután meglátogta Markovics Lázárt, a jugoszláv igazságügyminisztert, délután pedig Eckhardt Gabrilovics tával, a jugoszláviai földművespárt vezetőjével találkozott. Este visszatartott a magyar fővárosba.

Saracilogla a nemzetgyűlés előtt beszédet mondott

Ankarából jelentik: (Dunaposta.) Saracilogla külügyminiszter az angol-francia-török háború egyezménynek a nemzetgyűlés elé terjesztéséről beszédet mondott, amelyben halálját fejezte le ankarai angol és francia követeknek. Az egyezmény nem csak katonai és diplomáciai okmány, hanem gazdasági téren is előnyöket jelent Törökországnak. A szerződés azonnal érvénybe lép. A szerződés csatlót jegyzőkönyv felmenti Törökországot, hogy háborúba keveredjen Oroszországgal. A külügyminiszter beszéde után a nemzetgyűlés egyúttal elfogadta a szerződéssel kapcsolatos törvényjavaslatot.

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték a férjgyilkos asszonyt, aki szeretője segítségével ölte meg az urát

Boanca Petru, aradmezei Varsánd községbeli gazda, éveken keresztül békésen élt feleségével. Az elmúlt esztendőben azonban a gazda új bérést alkalmazott és a gazda felesége szemet vetett Petru Petru bérésre. Kettőjük között csakhamar bizalmas barátság keletkezett, az asszony elhanyagolta az urát, aki sokszor kénytelen volt beérni sovány élelemmel, míg a béres titokban minden jőben dúskálkodott. Az elmúlt év nyarán az asszony megunt a titkolózást és elhatározta, hogy férjét elteszi láb alól. Tervét tavaly július 28-án éjjel hajította végre, amikor fejével a kezében odaosont alvó férjéhez és több csapást mért a fejére. A fejését azután átadta Petrou Petrunak, aki szintén többször a gazda fejére sujtott.

Az útések széttroncsolták Boanca Petru fejét és a szerencsétlen ember nyomban meghalt. A kegyetlen gyilkosság elkövetése után lemosták a vért a fejszéről, másnap pedig megjelent az asszony a csendőrségen és bejelentette, hogy férje rablógylakosságnak esett áldozatul. A csendőrök megindították a nyomozást, amelynek során a gyuan hamarosan az asszonyra és szeretőjére terelődött, akiket őrizetbe is vettek. Eleinte tagadtak, de később beismerték, hogy ők ölték meg a gazdát. Mindketten a

temesvári büntetőtábla Lambrino-tanácsa elé kerültek, amely néhány nap előtt tárgyalta az ügyet, tegnap pedig kihirdette az ítéletet. Az ítélethirdetésre a megbilincselte bérést és az asszonyt fogházor kísérte. Az asszony az izgalomtól sápadtan várta az ítéletet, amelyet Lambrino tanácselnök hirdetett ki. Eszerint a büntetőtábla mindkét vádlottat bűnösnek találta és

a gyilkos asszonyt életfogytiglani kényszermunkára, Petrou Petru bérést pedig öt évi fogházra ítélté.

A müncheni merénylet sebesültjei a csütörtöki emlékűnnep

Berlinből jelentik: Az 1923-ik évi első nemzeti szocialista megmozdulás évfordulóján az Odeon téren hatalmas ünnepséget rendeztek. Az ünnepélyen Hess Rudolf, a Vezér helyettese is megjelent és Hitler kancellár képviselőjében koszorút helyezett el az első nemzeti szocialista áldozatok emlékművére,

majd az áldozatok hátramaradottaival sorra fogott. Érdekes megemlíteni, hogy az ünnep némelyek fehér kötésekkel jelentek meg, ezek is a szerda esti merénylet alkalmával sebesültek. (Dunaposta.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személfürdő és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés 50 leu. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici fűk, Piata Badea Cărtan 3. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-tul. — Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Oktatás

Szobotka Imréné főzőtanfolyama ismét megnyílik. Délelőtt polgári konyha, délután különlegességek. Telefon: 28-80. III., Str. Remus 11. 1456

Állás-vétel

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyzetméteres telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlekedés kiadóban 1864

Patefon His Masters Voice új, alig használt eladó. Érdeklődők adják le a címüket „4000” jellegére a kiadóban. 1876

Jó állapotban lévő Singer varrógép, esetleg süllyeszethető, megvételre kerestetik. Címeket kérem ármegjelöléssel a kiadóba leadni. 1834

Prima kivitelű modern hálószoba fehér belső kidolgozással teljesen új eladó. Földi asztalosnál II., Str. S. Barntiu 80, a 2-es villamos mentén. 1455

Autó Turism 8 cilinderes jókarban lévő veszek, eladok. Ford 4/35. Ajánlatokat sürgősen „Detailat” jellege alatt a kiadóba. 1457

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illóolajtejszert. Illóolajtejszert és illóolajtejszert, három színben. Kaparó kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

Lakás

Modern 2 szobás lakás III. Mühle V. 14 szám alatt december 1-re kiadó. 1443

Háromszobás uccai II. emeleti tiszta lakás fürdő és illeték nélkül 1400 leuért azonnalra kiadó. IV., Piata Küttl 1 szám. 1447

Porcellán és üveg árut

valamint modern bútort olcsón vásárolhat

L. Schmidt n. Schuster cégénél

Temesvár I., Str. Lonovics 3. sz., a r. k. püspöki palotával szemben.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

